

Jí² gasii¹ in San Pablo tii² i 'in tsá² jai² líi² Jesucristo 'in néei¹ Roma

Síi² Poo² 'e jí² lo tya' tsá² néei¹ Roma

¹ Jna-a, Poo², síi² na 'e jí² lo tyi'naa' 'in néei¹ Roma. Jmóo³ oo jiin¹³ la to² tyu² Jesucristo. Joon Dios Jmii²¹ gatyii¹³ in jna 'e líi¹ na apóstol tya'a. Joon gatø¹² Dios jna 'e cwóo³ oo júu³ tyú² tya'a tya' xiiala itiin¹³ tsá².

² Joon ni jí² tya' Dios 'e gajmaa¹ a 'in tsá² 'in nigacwo² o júu³ tya' Dios la mo jéei¹, Dios ga'íi² i júu³ la mo jéei¹ cwáain¹ tya' 'e júu³ tyú² do.

³ Joon 'e júu³ do faa²¹ a cwáain¹ tya' Joon¹ Dios Jesucristo 'in líi¹ i Ña'ñu¹ u'. Joon cwáain¹ tya' 'e gacwéi¹ 'in Jesucristo lo juncwii²¹ galíi¹ i jún² tya' 'líi²¹² røøi¹³ David.

⁴ Pe joon mo gajii¹ in jee²¹² 'líi²¹² gajmaa¹ a 'in Espíritu Tyú² tya' Dios júu³ 'e Joon¹ Dios 'ii, 'in líi¹ to² fee¹ gi 'ii.

⁵ Joon coon¹³ 'e gajmaa¹ a Jesucristo 'wii²¹² tyii¹ ga'ii¹³ na'a 'e 'iin²¹² in Dios Jmii²¹ jna'a joon 'e cwoo²¹ o' o júu³ tya'a la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'e liseein²¹ 'in jo¹ líi² in joon jmáa¹ a nuu¹³ u.

⁶ Joon 'naa' líi¹ naa' tsá² 'in niganúu² un 'e júu³ do, joon Dios tø¹² 'naa' 'e lín² naa' tsá² tya' Jesucristo.

7 Sii³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in néei¹ Roma 'in Dios 'iin²¹²in joon gatø¹²ø 'e lín²in tsá² tya'a. Mí³ii tyani Dios Ñu^{1u}' joongi Ña'ñu^{1u}' Jesucristo 'e cwauncwaa³i 'naa' joon 'e seen²¹naa' 'e tyú².

'In²¹²in Poo² tsafee¹³i 'in néei¹ Roma

8 Nifu, coon¹³ 'e gajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tyi' 'iin²¹²na cwóo³oo 'maai¹³ Dios Jmii²¹ 'wii¹³ jilee¹²¹ 'naa' tsu la caain²¹ juncwii²¹ faa²¹a tsá² xiiala jai² líi²naa' Dios.

9 Joon Dios ñi¹o xiiala tii¹³-tsii 'naa' coon¹³ júu³ tyú² tyiia. Joon ce caain²¹-tsii jmóo³oo la to² tyu² Dios, cwóo³oo júu³ cwáain¹ tya' Joon¹on.

10 Mí³ii tyani Dios wa'a lí² gó³oo yajøø²na 'naa' coon¹³ 'e 'yaa¹-tsi Dios tsu ningóo¹ 'áai¹ 'e 'iin²¹²na gó³oo.

11 Tsu 'iin²¹²na gó³oo wa lí² cwóo³oo 'naa' coon²¹ 'e uncoon¹³ 'naa' 'e lí² ngí²naa' 'e tyú²gi coon¹³ Dios, joon 'e seen²¹naa' 'e tá²gi taain²¹²-'oo' coon¹³ 'e jai² líi²naa'.

12 Pe fo³oo 'e lí² tya¹-tsi' la 'oo²¹ yii-a' coon¹³ la jai² líi²naa' la líi²i jna'a.

13 Tsaru^{1u}, 'iin²¹²na 'e liñí² 'naa' 'e 'láai² naa¹³ ga¹i'-tsii wa igó³oo yajøø²¹²na 'naa' pe ca nano jo mo gali³ii gó³oo. Niga¹i'-tsii gó²oo wa lí² 'ín³ to² júu³ tyiia jee²¹² 'naa' la niga¹i² 'ín³ to² li catyia².

14 Tsu jna-a tii²na fuu^{212uu} jilee¹²¹mo tsá², la tsá² néei¹ fuu²¹ si moo²¹ 'ee, 'in 'øøi¹²¹-tsi si jo 'øøi¹²¹-tsi 'ee.

15 Joon tsu cwáain¹ tyiia nináa¹ tyú² tyiia icwo³oo 'naa' 'in néei¹ Roma 'e júu³ tyú² tya' Dios tya' xiiala itiin¹³ tsá².

Untyúí¹ Dios tsá² jün¹³ coon¹³ 'e jai² líi²i tsá²

16 Jo fa'íi²¹ líi²na júu³ tya' Dios 'e jmoo¹o tiin¹³ tsá² tsu 'e júu³ lo 'ii²¹ tya' Dios 'e jmá¹ tiin¹³ jileei²¹ tsá² 'in jai² líi². 'E júu³ lo ijmá¹ tiin¹³ tsá² Israel nifu pe jmá¹o jon tiin¹³ tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

17 Joon 'e júu³ lo 'e²e jna' 'e jmoo¹o Dios tyúí¹ tsá² jün¹³ coon¹³ 'e jai² líi² tsá². Tsu jin²in ni jí² tya'a: "Jileei²¹ 'in 'ii²¹ Dios coon¹³ 'e jai² líi² iseen²¹mo coon²¹ tóø²mo."

Tsaa² tya' tsá²

18 Joon née³oo' i'é² Dios, 'in tyiin¹ ñu'fú², wúu¹ 'áai¹ 'in 'eei¹ 'ii joon jmoo¹o 'e gó². Coon¹³ 'e gó² jmoo¹o 'in tsá² no jñii²¹mo 'e jai² tya' Dios.

19 Tyú² ñii¹ 'in tsá² no jilaa²¹ 'e lí² cwii¹in tsá² Dios tsu 'ña'a Dios niga'e² 'ii.

20 Tsu lí²-i líi¹ tsá² 'e jo jnéi¹ tya' Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Dios. Ca mo garón¹ juncwii²¹ líi¹ tsá² tyú² 'e Dios 'ii joon 'oo¹ 'ii²¹ tya'a coon²¹ tóø²mo. Joon coon¹³ la joon jo lí² wa jo tsaa² tya' 'ido sá².

21 Xuíin¹³ 'in tsá² do galicwii¹mo Dios la joon jo mo gaun'goo²¹o 'ii 'ido lawa Dios jon'gi nigacwo¹o Dios'mai¹³. Xujoon lí' ga'laa²¹ 'wii²¹² 'i¹-tsi 'e jo 'ee to² 'í³. Galinuu¹gi 'e gó² 'e 'øøi²¹-tsi.

22 Jin²in 'in tsá² no 'e ñii²¹²-tsi pe coon¹³ la joon galí¹i tsá² caa²¹mo.

23 Joon gaunsí²i 'e 'ya²gi tya' Dios Jmii²¹, 'in jo tyéi¹, tya' dioses jmee¹i tsá² 'in líi¹i la líi¹i tsá², 'in tyéi¹. Joon ca dioses tya'a 'in líi¹i la líi¹i joo²¹ tsi²

cwáa¹, si mii²¹ 'ee, si joo²¹ ti tyún² tii² 'ee, gajmee¹ 'in tsá² do.

24 Tsu 'wii¹³ joon gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'ii ilii¹; 'in tsá² do jmáa¹a jiin¹³ 'e gó² la tí²-tsi. La joon gajmaa¹a jilaa²¹ 'e gacwo¹o tsá² fa'ii²¹ coon¹³ la jaain²¹ la jaain²¹ 'in catyaa².

25 Gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'ii tsu 'wii¹³ jo jo¹ galíi²; 'e jai² tya' Dios pe jo¹o galíi² 'e júu³ tajuu²¹ do. Joon 'in tsá² do gaun'goo²¹o joon gajmaa¹a nuu¹³u 'e gajmaa¹a Dios la 'ii¹³ 'e un'goo²¹o Dios Jmii²¹. Jiin¹³ 'ii-o 'e tii² 'e un'goo²¹o tsá² coon²¹ tøø²mo! Amén.

26 Tsu 'wii¹³ joon gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'in tsá² do 'e jmáa¹a jiin¹³ la 'iin²¹²in yaai 'e cwo¹o tsá² fa'ii²¹. Joon ca tsamí² gaunsi² 'e jmoo¹o la tii² jmáa¹a coon¹³ tsañuu¹.

27 La joon jon tsañuu¹ gatúu²o jmoo¹o la tii² jmáa¹a coon¹³ tsamí² joon suun¹mo tsañuu¹ ruu²¹i. Joon tsañuu¹ jo jmáa¹a la 'oo²¹ 'ii 'e cwo²o fa'ii²¹ tsá². Joon moo¹ taa²¹² 'e iní²i wúu¹ 'wii¹³ 'e gó² jmoo¹o.

28 Joon tsu 'wii¹³ jo 'iin²¹²in 'in tsá² do licwii¹ingi Dios Jmii²¹, nigatúu²mo Dios 'ii 'ilí² jmáa¹a 'e jo tii² jmáa¹a.

29 'In tsá² 'in lí²i la joon sirøø¹i jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹o: 'lóa¹a coon¹³ tsamí², joon sóo²-tsi, joon suun¹mo 'e sá² tya' tsá² xeei²¹. Sirøø¹i 'e tsi² wúu¹ 'ido, joon tsá² 'in jngaai¹³ tsá² 'ii, joon ngii¹ to² 'noo¹ mii¹³, joongi tajúu³i. Joongi faa²¹a 'e gó² tya' tsá², jmaa¹a júu³ 'atsaa²¹.

30 Cwo²o tsaa² tsá² xeei²¹ 'uui²¹ joon 'e¹mo Dios, joon ungo¹i tsá² xeei²¹ joon jmoo¹o jloo³ joon 'gøøi¹³ 'áai¹ júu³ tya'a. 'In tsá² la 'ii jooi²-tsi jmáa¹a 'e gó² joon jo jmáa¹a n^u¹³ tsacøøi¹³ tya'a.

31 Tsá² 'in jo 'øøi²¹-tsi 'ii, jo untsiin¹ júu³ tya'a joon 'wa²-tsi joon jo ñii¹i xiiala jmaa¹a fee¹-tsi tya' tsá² xeei²¹, jo lii¹i jmáa¹a 'wo²-tsi tya' tsá² xeei²¹.

32 Tyú²-u ñi¹ 'in tsá² lo to² gatyu² Dios, ñi¹o jon 'e tíi²i júuin² 'in jmoo¹o 'e gó² lo pe jo 'ee líii¹ 'ee jmoo¹-o jiin¹³ la jmoo¹o do. Joon ca jløøi¹³ wa ni² 'iin jmoo¹o la do-o jon.

2

Dios jmaa¹a 'ii²¹ 'e la jai²

1 Tsu 'wii¹³ joon 'n^u-u, doñi'in líi¹u'u, 'in jmaa¹o 'ii²¹ tya' tsá² xeei²¹ jo lí² wa'a jo tsaa² tyi'i sá². Tsu mo jmoo²o 'ii²¹ tya' tsá² xeei²¹ 'e piin²¹² 'woo²¹o tsu jmoo²o jiin¹³ la jmoo¹o 'ido.

2 Pe née³oo' 'e jmoo¹o Dios 'ii²¹ røø² mo 'íi² júu³ tya' 'in gajmaa¹a 'e gó² do.

3 ¿Ti líi²u 'e láa²u 'e 'ii²¹ ijmáa¹a Dios tya' tsá²? Tsu 'n^u-u jmoo¹²o 'ii²¹ tya' 'in tsá² do 'in jmoo¹o 'e gó² pe jmoo²o jon jiin¹³ la jmoo¹o 'ido.

4 ¿Ti jo tsáai¹-o'o 'e tyú² jmoo¹o Dios tyi' 'e 'wo²-tsi 'wii²¹² tyi'? ¿Ti jo ñi¹²i 'e 'wo²-tsi Dios 'wii²¹² tyi' 'e jmáa¹a 'e jaa²¹-o'o coon¹³ Dios?

5 'Áai¹ 'wa²-o'o joon jo mo gajoo²¹-o'o joon coon¹³ la joon unfee¹gi'i 'e wúu¹ imóo¹³o mi tí² jmii²¹² ijmá¹ Dios 'ii²¹ røø²¹,

6 mo cón² Dios tya'a la coon²¹ nigajmaa¹a tsá².

7 Pe icwó² Dios coon²¹ juncwii²¹ 'e taa²¹a coon²¹ tøø²mo jileei²¹ 'in ga'no² 'e 'ya²gi tya'a, joon 'in 'i² júu³, joon 'in ga'no²o 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo coon¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa¹a.

8 Pe 'ni²¹-tsi Dios i'e²e 'ii wúu¹ 'in 'iin²¹²in jiin¹³ 'ña'a, 'in jo jmoo¹o nuu¹³un la jai¹ jiin¹³ jmaa¹o nuu¹³un tya' jilaa²¹ 'e gó².

9 Joon ilisá² wúu¹ joongi faí³ tya' 'in jmoo¹o 'e gó² joon nifu tya' tsá² Israel pe ilisá²-a jon tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

10 Pe la joon jon icwo² Dios 'in jmoo¹o 'e tyu 'e 'ya²gi tya'a coon¹³ yu júu³i joon iliseein²¹ tyú²-u nifu tya' tsá² Israel pe la joon jon ilí² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

11 Tsu jo jmoo¹o Dios coon²¹ la jaain²¹ la jaain²¹ tsá², coon²¹ røø²¹mo jilee²¹mo tyaní¹i.

12 Jileei²¹ 'in ga'no² tsaa² jo mo galicwii¹i 'e ley tya' Moisés jo ijmá¹ Dios 'ii²¹ tya'a coon¹³ 'e júu³ taa¹³ ley do pe jo sineei¹³ tsalín²mo li 'ii²¹. Pe jileei²¹ 'in ga'no² tsaa² galicwii¹i 'e ley tya' Moisés do ijmá¹ Dios 'ii²¹ tya'a jiin¹³ la jin² ley do.

13 Tsu 'in tsá² 'in nuu¹un 'e ley tya' Moisés do pe jo jmoo¹o, jo untyú¹ Dios 'ii. Untyú¹ Dios jiin¹³ 'in tsá² do 'in jmoo¹o nuu¹³un 'e ley do.

14 Tsu mo jmoo¹o 'in tsá² jo seein²¹ Israel jiin¹³ la to² tyu² ley tya' Moisés, xufiin¹³ jo cwii¹i 'e ley do, 'e lí² lawa ley tya' 'ña'a.

15 Joon coon¹³ 'e jmoo¹o do lí² lawa toon¹on 'e ley do tsi alma tya'a. Joon mi tí² jmii²¹² ilisá² 'ii²¹ tya'a 'e 'i¹-tsi 'ña'a icwó¹o tsaa² si faa²¹a 'wii²¹² tya'a 'ee.

16 Joon jmii²¹² joon ijmá¹ Dios 'ii²¹ jilaa²¹ 'e

gajmáa¹a tsá² 'uuin²¹ coon¹³ 'e gajmaa¹a Jesu-cristo. Joon 'e 'ii²¹ ijmáa¹a ilí¹ la li 'e júu³ gacwó² jna tya' xiiala itiin¹³ tsá².

Xiiala lí¹i tsá² Israel coon¹³ ley tya' Moisés

17 Pe 'n_u-_u fu²¹'u tsá² 'e lí¹u'u tsá² Israel, joon 'í¹-o'o 'e coon¹³ ley tya' Moisés do iseen²¹mo'o tyá²-_u joon unjløøi¹³ 'wo'o coon¹³ Dios tyi'i.

18 Ní²-o'o 'e 'yaai¹-tsi Dios joon 'e ley do 'e² 'n_u tyí¹³'i 'e tyiin²gi.

19 Joon coon¹³ 'e 'øøi²¹-o'o lí²u 'e líi²¹'i un-coon¹³on 'in tsá² 'in jo cwii¹in Dios tyi'i ts_u 'in tsá² do lí¹i lawa tsá² tiui² jo ñí² xiiafu tsalín². Lí²u 'e lí¹u'u lawa jí² coo²¹ tya' tsá² néei¹ li n_u²¹.

20 Lí²u 'e líi¹'i cwo²¹'o cwáain¹ 'in báí¹ joon lí¹u'u tifo² tya' xuui²¹². Ts_u 'í¹-o'o 'e coon¹³ 'e ley do 'oo²¹o jilaa²¹ 'e jai² 'e 'øøi²¹-tsi tsá².

21 Joon 'n_u-_u 'in 'e² tsá² xeei²¹, ¿'ee lí'i jo 'e²'e 'wo'o? 'N_u-_u cwo²¹'o júu³ tya' Dios 'e jo jmá¹a tsá² 'uun²¹, ¿'ee lí'i jmaa²¹a 'uun²¹ 'wo'o?

22 'N_u-_u foo²¹'o 'e jo lí² fee²¹'i tsá² tsamí² tya' tsá² xeei²¹, ¿'ee lí'i jmoo²¹'o la joon 'wo'o? N_u-_u gali'e¹mo'o dioses 'in jo jai² tya' tsá², ¿'ee lí'i 'úun²¹un 'e sá² cwo¹ tya'a?

23 Unjløøi¹³ 'wo'o coon¹³ ley do pe ifaa²¹ tsá² gó² tya' Dios ts_u 'wii¹³ jo jmoo²¹on la to² ty_u²'e ley do.

24 Ts_u ni jí² tya' Dios jin': "In tsá² jo seein²¹ Israel faa²¹a gó² tya' Dios tsaa² tyi'naa'."

25 'E la ja²mo 'í³mo to² 'wa'a lí¹i tsá² li² circun-cidado. ('øøi²¹-tsi tsá² 'e li² do 'e gacwo²'o Dios Abraham mo ga'í²i júu³ jai² tya'a do. Gat_u¹u loo²¹

yu' cúun¹ xuui²¹².) 'í³mo to² 'e li² do wa'a jmá¹ tsá² nuu¹³un 'e ley tya' Moisés do. Pe wa jo jmá¹ tsá² nuu¹³un 'e ley do 'e lí¹ lawa jo 'ee galí¹ 'i 'e li² do.

²⁶ Joon wana jmoo¹o tsá² jiin¹³ la to² tyu² ley do pe jo mo ga'ii²¹ 'i 'e li do ilí²in tyani Dios lawa galí¹ 'e li² do tya'a.

²⁷ Joon 'in nigajmaa¹a nuu¹³un 'e ley do, fiin¹³ jo ga'ii²¹ 'i 'e li² do, ijmáa¹a 'ii²¹ tyi' 'in niga'ii²¹ 'e li² do pe jo gajmaa²a nuu¹³un fiin¹³ 'oo² 'o 'e ley do toon¹on ni jí².

²⁸ Joon jon' tsá² Israel la jai² 'ii 'in niga'ii²¹ 'i jiin¹³ 'e li² do ngú¹ taan²¹²in. Joon 'e circuncisión la jai² jon' jiin¹³ 'e li² do 'e jmá¹ tsá² coon¹³ ngú¹ taain²¹² tsá².

²⁹ 'In tsá² 'in lí¹ 'i tsá² Israel la jai² lí¹ 'i la joon coon¹³ 'e 'i¹-tsi. Joon 'e circuncisión la jai² li la li coon²¹ to² gajmaa¹a 'in Espíritu Tyú² tya' Dios coon¹³ 'e 'i¹-tsi tsá² jon'on 'e loo²¹ itú² tsá² do la to² tyu² ley. Joon 'in lí¹ 'i circuncisión la jai' jon' wa' 'ii²¹ tsá² 'ii pe Dios 'in 'ii²¹ 'ii.

3

¹ Wana la joon, ¿'ee to² 'e jmaai¹ wa'a lí¹ 'i tsá² tsá² Israel si 'ee to² 'í³ 'ee wa'a lí¹ 'i tsá² li² circuncisión?

² 'Áa¹mo 'í³ to² lí²na joon tya' 'láai² 'iin¹³. Nifu gacwo¹o Dios 'in tsá² Israel do 'e júu³ tyú² tya'a.

³ ¿'Ee lí²'u? Wa mo jo gajai² galí² 'i inlí¹³ 'in tsá² do, ¿ti lí²'u 'e coon¹³ la joon jo iuntsiin¹ Dios 'e júu³ ga'í² 'i do?

⁴ Jo lí² la joon! Tsu Dios ijmáa¹a la jai² xufiin¹³ jilee²¹mo tsá² tajúu³ 'i. Tsu ni jí² tya' Dios jin²in:

Ijin²in tsá² 'e jai² jilaa²¹ 'e nigafaa¹³a,
 joon mi jmá¹ tsá² 'ii²¹ tyi'i icwo¹h¹u'u 'in tyúí¹.

⁵ Pe wana tsaa² tyi' jmaa¹i to² 'e 'ee¹e 'e jmoo¹o
 Dios 'ii²¹ røø²¹, çti jon' 'e gó² jmoo¹o Dios mi 'e²e
 jna' wúu¹? ('E fo¹³oo jiiin¹³ la 'i¹-tsi tsá².)

⁶ jJo lí² la joon! Tsu wana lí² jmá¹ Dios 'e gó²,
 çxiiala lí² jmá¹ 'ii²¹ tya' tsá² taan²¹²in juncwii²¹?

⁷ Joon wana júu³ tajuu²¹ tyiia jmaa¹i to² 'e
 jmoo¹o 'ya²gi 'e jai² tya' Dios, ç'ee lí' 'óo³g¹h¹ tsaa²?

⁸ Wa li la joon, ç'ee lí' jo jmoo²¹o' 'e gó² tsu coon¹³
 la joon 'e lifee¹gi 'e tyú²? 'Inlíi¹³ 'in 'iin²¹²in jmá¹ 'e
 gó² tyii'i 'e jin²o 'e la joon 'é² jna'a. Pe tí²mo 'in tsá²
 do 'ii²¹i 'e wúu¹ iní².

Jilee²¹o' røø²na' tsaa²

⁹ ç'Ee lí²u? çTi tyúí¹gi tyijna' 'e lí¹na' tsá² Israel
 lagi 'in catyaa² do? jJo lí la joon! Tsu røø²na' tsaa²
 la tsá² Israel lagi tsá² 'in jo seein²¹ Israel. 'E coon¹³
 la joon tyu²u tsaa² to² jilee²¹ tsá².

¹⁰ Joon ni jí² tya' Dios jin²in:

Jo 'in seein²¹ 'in tyúí¹ tyani Dios jiiin¹³ jaain²¹ jo
 seein.

¹¹ Jo 'in seein²¹ 'in 'øøi²¹-tsi. Jiiin¹³ jaain²¹ jo seein²¹
 'in 'naa¹i Dios.

¹² Jilee²¹mo ningalín² lí' caai²¹. Jo 'ee to² 'ín³ jiiin¹³
 jaain²¹.

Jo 'in seein²¹ 'in jmá¹a 'e tyú², jiiin¹³ jaain²¹ jo¹
 seein²¹.

¹³ 'E júu³ 'e 'woo²¹ 'oo²o lí la lí 'e jmá¹ 'e 'woo²¹
 coon²¹ 'aa¹ tya' 'líi²¹² 'e sínó¹.

Joon coon¹³ ni si¹³i jmoo¹o júu³ tajuu²¹.

Joon lawa 'ootyí² tya' m¹h¹ taa¹³a 'oo²o.

14 Jmaai^{'13} júu³ 'laa^{'21} coon^{'13} júu³ tsii^{'212} wúu¹;
'yeei^{'21} 'oo^{2o}.

15 Coon^{'13} jon^{'1}on tí² to² 'iin^{'212}in jngaa^{'13}i tsaruu^{'21}i.

16 Doñixiia' tsalín² 'in tsá² do jmai^{'2} mñ^{'13}mo coon^{'13}
'e gó².

17 Joon 'e fu¹ 'e ngí¹ tsá² 'e tyú² jo mo galicwii¹ 'in
tsá² do.

18 Jo 'ee 'i¹-tsi wa' un'goo^{21o} Dios.

19 Joon né^{2o} 'e jilaa^{'21} 'e jin^{'2} 'e ley 'e sá² la mo
jéi¹, jin^{'2o} tya' 'in tsá² 'in tí^{'212}i jmá¹ 'e ley do. Joon
coon^{'13} la joon jo lí² faa^{'21}gi cwáain¹ tya' tsa² tya'a.
Joon coon^{'13} la joon jilee^{'21} tsá² taain^{'212} juncwii^{'21}
tí^{'212}i 'e ilisá² 'ii^{'21} tya'a.

20 Tsu Dios jo untyú¹ jii^{'13} jaain^{'21} tsu 'wii^{'13}
nigajmaa^{1a} la to² tyu^{'2} ley do. 'E ley do jmaa^{'1} to²
jii^{'13} 'e liné^{2o} 'e niga'ná^{2a} tsa².

*Jmaa^{1a} Dios tiin^{'13} tsá² jii^{'13} coon^{'13} 'e jai^{'2} lí^{'212}
tsá²*

21 Pe nano né^{2o} xiiala lí² untyú¹ Dios tsá² jo 'ee
unjí^{'212} 'e ley do. Joon 'e jí² 'e taa^{'13} ley do joon 'e jí²
gajmaa^{1a} 'in tsá² gacwó² 'e júu³ tya' Dios la mo jéi¹
faa^{'21o} cwáain¹ tya' 'elo.

22 La lo lí² untyú¹ Dios jilee^{'21} tsá² 'in jai^{'2} lí^{'212}i.
Untyú¹mo Dios jilee^{'21} 'in jai^{'2} lí^{'212} 'e gajmaa^{1a}
Jesucristo 'wii^{'212} tya'a. Joon jilee^{'21}mo coon^{'21} røø^{'21}
lí^{'212}i la jaain^{'21} la jaain^{'21};

23 tsu jilee^{'21}mo niga'nóo^{2o} tsa² joon jii^{'13}
jaain^{'21} wa galí^{'1} la 'iin^{'212}in Dios.

24 Pe Dios untyúí¹ tsá² coon¹³ 'e fee¹-tsi, jo 'ee gajmaa¹a tsá², tsu jmoo¹o Dios tiin¹³ tsá² jiiin¹³ coon¹³ 'e gajmaa¹a Cristo Jesús 'wii²¹² tya'a.

25 Joon Dios gacwoo¹i Cristo lawa coon²¹ fa¹ tya' tsaa² tya' tsá² mo gajúun²in. Joon mo jai² líi² tsá² Cristo 'íi³mo to² 'e fa¹ do. Joon coon¹³ la joon ga'e²e Dios tsá² 'e xufin¹³ 'wó¹-tsi coon¹³ 'e tsaa² ga'nóo²o tsá² la mo jéei¹ røø²¹ 'ii²¹ tya'a.

26 'E²e tsá² jon 'e røø²¹ 'ii²¹ tya' Dios nano joon røø²¹ 'ii²¹ tya'a ciiin²¹gi mi untyúu¹i tsá² 'in jai² líi² Jesús.

27 Wa lí¹ la joon, ¿ti lí² jmoo²¹o' jloo³ 'e tyú¹na'? Jo li¹i' la joon. Tsu jo mo gali¹i' 'e tyú¹na' tsu 'wii¹³ gajmoo²¹o' jiiin¹³ la to² tyu² ley do, inlii¹o' jmoo²¹o' 'e tyú¹na' tsu 'wii¹³ ja²mo galíi²na' Jesucristo.

28 Coon¹³ la joon né²o' 'e untyúí¹ Dios tsá² tsu 'wii¹³ 'e jai² líi²i tsá² jo cwáain¹ cón² Dios wa nigajmaa¹a la to² tyu² ley.

29 ¿Ti líi¹ Dios Jmii²¹ jiiin¹³ Dios tya' tsá² Israel? ¿Ti jon' líi¹mo jon Dios tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel? Tyú² né²e' 'e 'ii-o líi¹i Dios tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel

30 tsu jiiin¹³ jaan²¹mo Dios seein²¹. Joon untyúí¹ Dios 'in líi¹ li² circuncisión tsu 'wii¹³ jai² líi²i joon untyú¹mo jon 'in jo líi¹ 'e li² do tsu 'wii¹³ jai² líi².

31 Wa li la joon, ¿ti jo jmoo²¹o' coon¹³ 'e jai² líi²na' 'e jo 'ee to² 'íi³gi 'e ley do? ¡Esa la joon! Li' cii¹³i jmoo²¹o'. Jmoo²¹o' 'e iuntsiin¹ tsá² 'e jin² 'e ley do.

Xiiala gauntyúí¹ Dios Abraham

1 ¿'Ee ifá³a' cwáain¹ tya' 'líi²¹² tsá² feei¹ tyi' Abraham?

2 Tsu wana gauntyúí¹ Dios Jmii²¹ Abraham tsu 'wii¹³ 'e tyá² 'e nigajmaa¹a lí²-i jmáa¹a Abraham 'e unjløøi¹³ 'ña'a. Pe jo lí² unjløøi' 'ña'a tyani Dios.

3 Pe ni jí² tya' Dios jin²in: “Ja²mo galíi²i Abraham Dios, joon coon¹³ la joon gauntyúí¹mo Dios 'ii.”

4 Tsu mo jmoo¹o tsá² to² 'in fii²¹² do jo cí¹ 'e 'leei¹³ tsá² do lawa' 'e 'yaai¹-tsi pe lawa'a 'e røø²¹i.

5 Pe wana jai² líi² tsá² Dios, 'in untyúú¹i 'in røøi²¹ tsaa², joon jo 'ee gajmaa¹a 'in tsá² do, pe coon¹³ 'e jai² líi² 'in tsá² do untyú¹mo Dios Jmii²¹ 'ii.

6 Joon 'líi²¹² David gajin²in xiiala jløøi¹³ 'in tsá² 'in gauntyúí¹ Dios Jmii²¹ jmaai¹³ coon¹³ 'e jai² líi² jo 'e cwáain¹ gacón² 'e gajmaa¹a 'in tsá² do.

7 Tsu David do gajin²in:

Jløø¹³mo jileei²¹ 'in nigajmaa¹a Dios fee¹-tsi 'wii¹³ tsaa² tya'a. Joon niga'ín¹mo-tsi 'e niga'láa² 'ido.

8 Jløø¹³mo jon 'in tsá² do 'in jo cwáain¹ cón² Dios tsaa² tya'a.

9 Jo gacwó² Dios 'e lijløøi¹³ jiin¹³ 'in tsá² 'in niga'ii²¹ 'e lí² circuncisión do pe nigacwó² tya' 'in jo líi¹ 'e lí² do jon. Pe gafaa¹³a' 'e nigauntyúí¹ Dios Abraham tsu 'wii¹³ jai² galíi²i.

10 Pe né²o' 'e nigauntyúí¹ Dios Abraham la nu'gi 'e ga'ii²¹ Abraham 'e lí² circuncisión do.

11 Joon tsu 'wii¹³ gaja²mo galíi² Abraham Dios gacwo¹o Abraham 'e lí² do 'e lí la lí coon²¹ sello 'e nigauntyúí¹ Dios 'ii xufin¹³ jo galí¹i 'e lí² do. Joon

coon¹³ la joon galí¹ 'e lí²in Abraham 'in jmii²¹ jon tya' jileei²¹ 'in jai² líí² Dios Jmii²¹ la jo mo ga'ii²¹; 'e lí² circuncisión do. La joon jon lí² untyú¹ Dios 'ii coon¹³ 'e jai² líí²i.

¹² Líí¹mo Abraham jmii²¹ tsá² 'in niga'ii²¹; 'e lí² circuncisión do. Pe jon'on tya' 'in tsá² do 'in ga'ii²¹; jii¹³ 'e lí² do tya' cuerpo tya'a pe tya' 'in tsá² 'in niga'ii²¹ 'e lí² do la joon jon ja²mo líí²i la jai² galíí² 'líí²¹² tsafeei¹ tyi' Abraham la nũ'gi ga'ii²¹; 'e lí² circuncisión do.

'Ii²¹mo tsá² 'e júu³ ga'íí²; Dios coon¹³ 'e jai² líí²i

¹³ Joon Dios ga'íí²; júu³ tya' 'líí²¹² Abraham coon¹³ jún² tya'a i'ii²¹mo 'e juncwii²¹ lo lawa coon²¹ 'e gatíí²; tya'a. Pe jo ga'íí²; Dios 'e júu³ do tya' Abraham tsũ 'wii¹³ nigajmaa¹a Abraham nũ¹³un 'e ley do, pe ga'ii²¹mo Dios Abraham 'e tyú² tsũ 'wii¹³ 'e jai² galíí²i.

¹⁴ Joon wana jii¹³ 'in tsá² 'in nigajmaa¹a nũ¹³un 'e ley do i'ii²¹; 'e júu³ jai² ga'íí²; Dios jo 'ee to² 'íí³ 'e jai² líí²i tsá² joon 'ee júu³ jai² do 'e ga'íí²; Dios Jmii²¹ jo 'ee to² tí².

¹⁵ Tsũ 'e ley do jmoo¹-o jii¹³ 'e 'e² Dios tsá² wúu¹; pe mo jo ley sá² jo lí² 'láa² tsá² tya' ley.

¹⁶ Joon coon¹³ la joon 'ii²¹mo tsá² 'e júu³ ga'íí²; Dios coon¹³ 'e jai² líí²i, lawa coon²¹ 'e 'yaal¹-tsi Dios 'e jo jnaa¹ tsá²; 'e coon¹³ la joon ilí² tya' jileei²¹ jún² tya' 'líí²¹² Abraham. 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ jai² do jon' jii¹³ tya' 'in jmoo¹o nũ¹³un 'e ley do, tya'a jon 'in jai² líí²i la nigajai² galíí² Abraham

do, 'in líi¹i jmi²¹ jileei²¹ 'in jai² líi² tyani Dios 'in jai² galíi² 'ii.

17 La gajin² Dios sñ²¹i Abraham do mo gajin²in: “Gajmé¹na 'nə ilín²un jmii²¹ tsá² fúui¹.” Joon Dios do cwó²o juncwii²¹ tya' 'in najúin¹ joon jmáa¹a lisá² lí jo 'e mo lisá² la mo jéei¹.

18 Jo cu²-tsi Abraham coon¹³ Dios. Joon xufin¹³ nasuun¹mo 'e liseein²¹ yuun²¹ tya'a jo¹o galíi²i júu³ jai² ga'íi²i Dios tya'a, joon coon¹³ la joon galíi¹i “jmii²¹ tsá² fúui¹”, jiiin¹³ la gajin² Dios: “Jiin¹³ la tí² nñu¹ la joon ilí² tí² jún² tyi'i.”

19 Pe xufin¹³ xuu 'ná¹gi tsín¹ coon²¹ cíein¹³ jiiin²¹ jo gatuu²¹ 'e jai² líi²i mo ga'i¹-tsi xiiati jiiin²¹ ningóo¹o 'ñna'a coon¹³ tsamí² tya'a Sara do 'in nasuun¹mo 'e caan²¹in yuun²¹.

20 Jo gacu²-tsi Abraham do jon'gi wa' jo jai² galíi²i 'e júu³ jai² 'e ga'íi²i Dios tya'a. Jiin¹³ jai²gi galíi²i jo cu²-tsi. Joon gaun'goo²¹o 'ido Dios.

21 Joon jo¹ galíi²i Abraham 'e lí² untsiin¹ Dios 'e júu³ jai² ga'íi²i do.

22 Tsu 'wii¹³ joon gauntyú¹mo Dios 'ii coon¹³ 'e jai² líi².

23 Joon gataan¹an Dios ni jí² 'e nigauntyúu¹i Abraham jon' jiiin¹³ 'wii¹³ tya' Abraham do,

24 pe gataan¹o ni jí² 'wii¹³ tyijna' jon. Tsu iuntyúu¹mo Dios jileei²¹ 'in jai² líi²i 'ii, 'in nigajmaa¹a jiiin¹ Ña'ñu¹u' Jesús jee²¹² 'lí²¹².

25 Tsu Dios gacwóo¹i Jesús ijúun¹in ityí² tsaa² tyi' joon gajmaa¹a jiiin¹ 'ido tún¹ 'e lí² jmaa¹a 'e liseen²¹na' tyá² tyaní¹i.

5

Wana jai'² líi'²na' jo 'e tsaa'² røø'²¹na'

¹ Joon la joon tsu 'wii'¹³ nigauntyú'¹mo Dios jna' coon'¹³ 'e jai'² líi'²na' cwosaan'²¹o' tyú'² tyaní'¹i 'wii'¹³ 'e nigajmaa'¹a Ña'ñu'¹u' Jesucristo 'wii'²¹² tyi'.

² Tsu coon'¹³ 'e jai'² galíi'²na' niga'ii'¹³na' 'e fee'¹-tsi Dios 'wii'²¹² tyi' coon'¹³ 'e gajmaa'¹a Cristo tyijna'. Joon jmoo'²¹o' jløø'¹³na' siján'³an' i'ii'¹³na' 'e 'ya'²gi tya' Dios.

³ Pe jon' jiiin'¹³ 'elo, pe jmoo'²¹o' jløø'¹³na' coon'¹³ 'e wúu'¹ nee'²¹en' tsu nee'²¹o' 'e nee'²¹en' wúu'¹ 'e 'e'²e jna' 'e jmoo'²¹o' taa'²¹a'.

⁴ Joon 'e jmó'²o' taa'²¹a do jmoo'¹o júu'³ 'e nali'¹i'. Joon 'e gali'¹i' joon tsáa'¹mo-tsi' 'e lí'² jmá'¹ Dios 'e júu'³ ga'íi'²i do.

⁵ Joon jo fa'íi'²¹ líi'¹na' coon'¹³ 'e tsáa'¹-tsi' tsu Dios nigacwo'¹o jna' Espíritu Tyú'² tya'a, joon 'in Espíritu Tyú'² do 'e'²e jna' xiiala 'iin'²¹²in Dios tsá'². Joon coon'¹³ 'ii'²¹ tya' 'in Espíritu Tyú'² do lí'²-i 'iin'²¹²mo' tsá'² la 'iin'²¹²in Dios tsá'².

⁶ Tsu la 'íi'²¹² jo lí'² jmó'²na' tiin'¹³na' yiia', 'in Cristo do, mo gati'² 'ii'²¹, gajúun'²in 'wii'²¹² tya' tsá'² gó'².

⁷ 'Áai'¹ tyan'¹ to'² wa'a júuin'² tsá'² 'wii'²¹² cwáain'¹ tya' tsá'² xeei'²¹ xufiin'¹³ 'in tyú'²mo 'in júuin'² do. Li cón'² jo ngáa'¹mo wa 'áa'¹mo tyúi'¹ 'in 'ná'¹ júin'¹ do iliseein'²¹ jaain'²¹ tsá'² 'in lí'² júuin'² cwáain'¹ tya' 'in tyúi'¹ do.

⁸ Pe Dios, tsu 'wii'¹³ 'iin'²¹²in 'e'²e jna' xiiala 'iin'²¹²in jna' gacwoo'¹o júin'¹ Cristo 'wii'²¹² tyi' xufiin'¹³ tsá'² røøi'²¹ tsaa'² jna'.

9 Joon nano, nigauntyú¹mo Dios jna' coon¹³ 'e gajmaa¹a Cristo tyi' mo gajúun²in. Joon coon²¹ 'ii¹³gi líí²na' iláa¹i jna' 'e wúu¹ li tséi¹ 'wii²¹² tya'a.

10 Tsu wana gajmaa¹a Dios 'e seen²¹na' tyú² coon¹³on la 'íí²¹² 'eei²na' 'ii coon¹³ no gajúun²in Joon¹on; coon²¹ 'ii¹³gi líí²na' ijmáa¹a tiin¹³na' coon¹³ 'e seen²¹in tsu nano seen²¹na' tyú² coon¹³on.

11 Pe jon' jiiin¹³ 'elo, pe jmoo²¹o' jløø¹³na' coon¹³ Dios 'wii¹³ 'e gajmaa¹a Ña'ñu¹u' Jesucristo 'wii²¹² tyi', tsu 'wii¹³ Cristo saan²¹an' tyú² coon¹³ Dios Jmii²¹.

Adán coon¹³ Cristo

12 Joon ga'í² tsaa² juncwii²¹ 'wii¹³ 'e ga'láa¹a jaain²¹ tsá² joon júun²mo tsá² 'wii¹³ 'e tsaa² do 'e ga'í² juncwii²¹. Joon coon¹³ la joon 'ná¹ júun¹mo jileei²¹ tsá² tsu jilee²¹mo niga'noo¹o tsaa².

13 La nu'gi 'e lisá² ley niga'noo¹o tsá² tsaa² xufin¹³ jo gacón² Dios cwáain¹ mo jo ley mo sá².

14 Pe ca ga'noo¹o Adán do tsaa² ca gacwo¹ Dios Moisés 'e ley do gajúun²mo 'in niga'noo¹o tsaa² xufin¹³ jo ga'láa¹a la ga'láa¹ Adán do. Joon mo 'øøi²¹-tsi tsá² 'e gajmaa¹a Adán do coon¹³ la jon lí² 'øøi²¹-tsi 'ee 'ná¹ jmáa¹a Cristo, 'in ijó¹ çiiin²¹gi.

15 Pe 'e cwó² Dios tsá² 'yaa¹-tsi jo li la li 'e tsaa² ga'noo¹o Adán. Tsu coon¹³ coon²¹ tsaa² do, 'e ga'noo¹o jaain²¹ tsá², fúu¹mo tsá² gajúin¹. Pe 'e nigacwoo¹ Dios 'e tiin¹³ tsá², jo 'ee 'laa¹³ tyín¹, 'wii¹³ jaain²¹, Jesucristo, fee¹gi lagi 'e tsaa² do, joon tyú²-u tya' tsá² fúui¹.

16 'E tsaa² do tya' jaain²¹ tsá² jo li la li 'e jmoo^{1o} Dios tiin^{'13na'}. Tsu coon^{'13} 'e coon²¹ tsaa² do galisá² 'ii^{'21} tya' tsá² fúui¹. Pe coon^{'13} 'e jmoo^{1o} Dios tiin^{'13} tsá², xufiin^{'13} 'láai¹ tsaa² ga'noo^{1o} tsá² iuntyú^{1mo} Dios 'ii jo 'e 'laa^{'13} 'ná¹.

17 Galí² ijúun²ⁱⁿ tsá² 'wii^{'13} tya' tsaa² tya' jaain²¹ tsá². Pe coon²¹ 'ii^{'13} 'líi^{1gi} tya' 'in untyú¹ Dios, jo 'ee 'laa^{'13} 'ná¹, ilí² tyu^{'2u} to² 'e juncwii²¹ múui² 'wii^{'212} tya' 'in tsá² jaain²¹ 'in sii²¹ Jesucristo.

18 Coon^{'13} cwáain¹ tya' Adán do galisá² 'ii^{'21} tya' tsá² fúui¹ 'wii^{'13} tsaa² tya' jaain²¹ tsá² do. Pe cwáain¹ tya' Jesucristo do gauntyú^{1mo} Dios jileei^{'21} 'wii^{'13} 'e tyú^{2-u} gajmaa^{1a} 'in tsá² jaain²¹ do.

19 'øøi^{'21}-tsi tsá², 'e coon^{'13} 'e jo gajmaa^{1a} nuu^{'13un} jaain²¹ tsá², fúu^{1mo} ga'noo^{1o} tsaa² pe la joon jon 'e gajmaa^{1a} nuu^{'13un} jaain²¹ tsá² joon galí² 'e tyú^{1mo} fúui¹ tyani Dios.

20 Joon 'e ley do 'e gajó² 'e lifee^{'1gi} tsaa² tya' tsá². Pe li ganga'láai^{1gi} tsaa² tya' tsá² 'e feei^{'1}-tsi Dios galifee^{'1gi} jon.

21 Galí²-i la joon 'e la gajúuin² tsá² 'wii^{'13} 'e tsaa² ga'noo^{1o} 'e feei^{'1}-tsi Dios lí²-i jmá¹ tsá² tyú² tyaníi¹ⁱ joon cwo^{'1o} jna' coon²¹ juncwii²¹ 'e taa^{'21} coon²¹ tøø^{2mo} 'wii^{'13} cwáain¹ tya' Ña'ñu^{'1u} Jesucristo.

6

Na'lii^{'212mo} 'wa' 'naa^{21gi} tsaa² pe jün^{'1o} coon^{'13} Cristo

¹ ¿'Ee ijmo^{21o} jon? ¿Ti 'naa^{21gi} tsaa² 'e coon^{'13} la joon lí² 'e¹ Dios jna' xiiala fee^{'1}-tsi tyi'?

2 ¡Esa la joon! Tsu na'lii²¹²mo' wa' 'naa²¹gi' tsaa². Joon wa la joon jo lii¹gi' saan¹³an' 'noo²¹o' tsaa².

3 ¿Ti jo ñi² 'naa' 'e jile¹'e' gasaa²¹na' jmi²¹ 'e ili-caan²¹na' coon¹³ Cristo Jesús, mo gasaa²¹na' jmi²¹ lawa'a 'e gajuun²¹mo' coon¹³on?

4 Lawa ga'á¹mo' caan²¹mo coon¹³ Cristo joon na'lii²¹²mo'. Joon coon¹³ la joon lí²-i jiin¹'i' tún¹ 'e lisáan¹³an' coon²¹ juncwii²¹ 'múui². Tsu coon¹³ la joon gajiin¹in Cristo jee²¹² 'lii²¹² coon¹³ 'ii²¹ 'ya²gi' tya' Ñu¹u'.

5 Tsu wana uncaan²¹na' coon¹³ Cristo mo gajuun²in; la joon jon iuncaan²¹na' coon¹³on mo gajiin¹in.

6 Tsu nee²¹o' 'e mo gajuin¹ Cristo tsaa¹ crúu¹³ jna'o' 'e lii¹na' lawa mo jéi¹ gajuun²mo' jon coon¹³on tsaa¹ crúu¹³ do. Joon coon¹³ la joon lí² 'iin² 'e 'lii¹na' tsá² 'in ngii¹i to² 'noo¹o tsaa². Joon jo lii¹gi' tsa'leei¹³ jmoo²¹o' nuu¹³u' jiin¹³ la to² tyu² tsaa² 'e gó².

7 Tsu 'lii²¹² jo lí²gi' 'noo¹o tsaa².

8 Wa mo'o gajuun²na' coon¹³ Cristo tsáa¹mo-tsi' isaan²¹o' coon¹³on,

9 tsu nee²¹o' 'e mo ngayuui¹³ gajiin¹ Cristo jee²¹³ 'lii²¹² do coonti jo jmi²¹² wa'a júuin²gi' tún¹. Jo lí²gi' tyu² 'mó¹ to² 'ii.

10 Tsu mo gajuin¹ Cristo, cafu gajuun²in cwáain¹ tya' tsaa², pe nano la seen²¹mo seen²¹ tya' Dios.

11 La joon jon 'naa' cwolii¹naa' 'e 'lii²¹²naa' wa' 'noo¹gi' tsaa² pe cwoseen²¹naa' jiin¹iin' tya' Dios sicaan²¹naa' coon¹³ Ña'ñu¹u' Cristo Jesús.

12 Tsu 'wii'¹³ joon jo cwo'²naa' yaanaa' 'e tyu'² tsaa² to² 'naa' 'e jo jmaa²aa' núu¹³un' jilaa'²¹ 'e gó² 'e soon²¹in ngú¹ taan²¹²naa'.

13 Jo cwoo²oo' ngú¹ taan²¹²naa', jiin'¹³ xu, wa'a 'noo¹gi' tsaa². Li' ci'¹³i jmaa²aa'. Cwo²oo' ngú¹ taan²¹²naa' Dios lawa tsá² 'in nijúin¹ joon gajiin¹in tún¹. Cwo'²naa' yaanaa' Dios 'e jmaa²aa' 'e tyú².

14 Tsu 'e tsaa² do jo lí²gi tyu'² to² 'naa'. Joon jo lí¹naa' tsá² 'in 'ná² jmá¹ 'e ley dó², pe lí¹naa' tsá² 'in ga'ii'²¹ 'e feei'¹-tsi tya' Dios.

Júu³ cwáain¹ tya' 'in tyu'² to² jna'

15 ¿'Ee lí²naa'? ¿Ti 'naa²¹gi' tsaa² tsu 'wii'¹³ lí¹na' tsá² 'in jo 'ná² jmoo²¹gi' 'e ley do pe lí¹na' tsá² 'in niga'ii'²¹ 'e feei'¹-tsi tya' Dios? ¡'Esa la joon!

16 Tsu tyú² ní² 'naa', wa cwó² tsá² yaai, 'e jmáa¹a to² tya' jaain²¹ ñi'fii²¹² tsá² 'e jmáa¹a nuu¹³un, lí¹i tsá² tya' 'in ñi'fii²¹² do. Joon 'ná² jmáa¹a nuu¹³un to² tyu'² 'ido. La joon ilí² wa'a cwo'² tsá² yaai 'e lí¹i tsá² 'in tyu'² tsaa² to² 'ii, joon ijúun²in li tyéi¹, si cwo'² tsá² yaai 'ee²¹ 'e jmáa¹a nuu¹³un to² tyu'² Dios 'e seein²¹ coon²¹ juncwii²¹ 'e coon²¹ tsáa¹.

17 Pe cwocwó³o' 'maai'¹³ Dios, xufiin'¹³ galíi¹naa' tsá² 'in tyu'² tsaa² to² la mo jée¹, nigajmaa²aa' núu¹³un' la jai'² 'e júu³ tyú² niga'e² tsá² 'naa'.

18 Joon mo galáa²naa' jee²¹² tsaa² ga'ii'¹³naa' 'e jmaa²aa' coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹.

19 (Joon fuu²¹²uu 'naa' coon¹³ júu³ 'e síi¹ tsá² 'e coon¹³ la joon²¹ lí 'øøi'²¹-oo'.) Joon la gacwoo²naa' yaanaa' la mo jéei¹ 'e jmaa²aa' jilaa'²¹ 'e 'leei'²¹ tsá² coon¹³ jilaa'²¹ 'e gó², la joon jon nano, cwo²naa'

yaanaa' jmaa²aa' coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹ 'e líin²naa' coonti tsá² tya' Dios.

²⁰ La 'h̄²¹² líi¹naa' tsá² 'in tyu² tsaa² to² jo mo gajmaa²aa' coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹.

²¹ Pe ɣ'ee gajmaa²aa' coon¹³ 'e gajmaa²aa' la mo jéei¹ 'e la no cwó² 'naa' fa'h̄²¹? Jiin¹³ 'e júun²moo'.

²² Pe nano niláa²moo' tsaa² joon ga'ii¹³naa' 'e jmaa²aa' la to² tyu² Dios. Joon coon¹³ 'elo líi¹naa' tsá² tya' Dios, joon li tyéi¹ i'ii¹³naa' coon²¹ juncwii²¹ itaa²¹a coon²¹ tøø²mo.

²³ 'E 'leei¹³ tsá² 'e jnaa¹a mo 'noo¹o tsaa² jiin¹³ 'e 'ná¹ júun²mo. Pe cwo¹o Dios tsá², jo 'e 'laa¹³ tyín¹, coon²¹ juncwii²¹ 'e taa²¹a coon²¹ tøø²mo sicaain²¹ coon¹³ Ña'ñu¹u' Cristo Jesús.

7

Lawa'a icuu¹³mo cwoo²¹o tsá² coon¹³ Jesús mo jai² líi²i tsá² 'ii

¹ Tsaru¹u', cwii¹oo' 'e ley do, joon ñí³oo' 'e 'ná¹ jmá¹ tsá² 'e ley do jiin¹³ la jee²¹² 'e seen²¹mo tsá².

² Lí¹ lawa jaain²¹ tsamí² 'in nicuui¹³ cwoo²¹o. La 'h̄²¹² seein²¹ 'in ñuu¹ tya'a do sicín¹in coon¹³ 'ido jiin¹³ la to² tyu² ley do. Pe wana nijúin¹ ñuu¹ tya'a galáa²mo 'in tsamí² do 'e to² tyu² ley do 'e sicaain²¹ coon¹³ 'ido.

³ La joon wana tiui² tsamí² ñuu¹ tya'a la tyi seein²¹ ñuu¹ tya'a do, joon cuu²¹i cwoo²¹o coon¹³ tsá² xeei²¹ joon 'noo¹o tsaa² lawa 'e cwuu¹i coon¹³ tsá² xee²¹mo. Pe wana nijúin¹ ñuu¹ tya'a, galáa²mo 'in tsamí² do 'e to² tyu² ley do joon lí²-i cuu²¹i cwoo²¹o tún¹ jo 'e tsaa² 'noo¹o.

⁴ La joon jon 'naa', tsaru¹u', lawa'a nijún¹moo' 'e tyu²gi ley to² 'naa' 'in sicaain²¹ coon¹³ Cristo. Joon coon¹³ la joon ilisá² coon²¹ 'e xiia²¹ ityu² to² 'naa'. Joon nano nalí¹naa' tsá² tya' Cristo 'in nigajiin¹ jee²¹² 'lí²¹². 'E coon¹³ la joon 'e 'ín³na' to² tya' Dios.

⁵ Tsu la jee²¹² 'e seen²¹na' 'e 'ná¹ jmoo²¹o' jiin¹³ la 'iin²¹²in ngú¹ taan²¹²na', 'e ley do 'e jmái¹ to² 'e unjnaa¹a-tsi 'e gó² 'e 'i¹-tsi ngú¹ taan²¹²na'. Joon 'elo jmaai¹ to² jiin¹³ 'e 'ná¹ júun²mo'.

⁶ Pe nano nijúun²mo' 'e lí² tyu²gi ley to² jna' la galí¹ la mo jéei¹, joon naláa²mo' 'e lí² jmoo²¹o' la to² tyu² Dios coon¹³ 'e juncwii²¹ 'múui² 'e gacwó²o Espíritu Tyú² tyijna' jon' wa' jmoo²¹o' la to² tyu² 'e ley tsaai¹ do 'e toon¹on ni mo'jí² do.

'E² 'e ley do jna' 'ee 'e tsaá²

⁷ ¿Tí lí² faa¹³a' jon 'e ley do 'e lí¹ tsaá²? 'i' Esa lí² la joon! Pe jo mo galicwii¹na' tsaá² wa jo mo galisá² ley do. Tsu wana 'e ley do jo mo gajin²in: “Jo cwsóon²un 'e sá² tya' tsá² xeei²¹”, jo mo galiñí³ii 'e tsaá² wa'a sóon²in tsá² 'e sá² tya' tsá² xeei²¹.

⁸ Joon tsifu mo nú³uun 'e ley do, 'e gó² 'e 'yu ngú¹ taan²¹²na ga'láa² 'wii²¹² 'e sóoin² jilaa²¹ ní² 'e gó² 'e sá². Tsu mo jo ley sá² jo cwí³ jna tsaá².

⁹ Galisá² coon²¹ sii¹³ mo jo mo cwí³ii tsaá² tsu jo ley do sá², joon galí¹na 'e tyú¹moo tyani Dios. Pe mo ngíi²gi joon gajó² 'e ley do, joon 'e gó² 'e 'i¹-tsii lawa'a gajiin¹o tún¹ joon galiñí³ii xiiala gó² 'e lí¹na tyani Dios.

¹⁰ Joon 'e ley do 'e gacwó² Dios 'e liseen²¹na tyú² tyaní¹i gali¹i galiñí³ii 'e seen²¹na 'e jmóo³oo 'e gó²;

joon 'e gó² do lawa'a gajmáa³aa coon^{'21} coon^{'13} Dios.

¹¹ Tsu 'e gó² 'e 'i¹-tsii gacon^{'2}on jna tóo² coon^{'13} 'e ley do. Galí^{'2}na 'e uncaan^{'21}na coon^{'13} Dios pe gajmáa³aa coon^{'21}.

¹² Joon 'e ley do 'e tyú^{'2} 'áa¹mo do; joon jilaa^{'21} to² tyu^{'2} Dios 'e tyú^{'2} 'áa¹mo jon. Jmaai^{'13} 'e røø^{'21} tyu^{'2} Dios to² 'e jmaai¹ to² tya' tsá^{'2}.

¹³ Wana la joon, ζti gajmaa¹a 'e tyú^{'2} do 'e líi^{'1}na coon^{'21} coon^{'13} Dios? ¡'Esa la joon! 'E gó² 'e 'i¹-tsii do gajmaa¹a 'e líi^{'1}na coon^{'21} coon^{'13} Dios. Joon coon^{'13} la joon ga'e^{'2} 'e jna xiiala lí^{'1} tsaa^{'2}. 'E tyú^{'2} ga'e^{'2} 'e jna xiiala lí^{'1} tsaa^{'2} 'e coon^{'13} la joon liñ^{'13}ii xiiala gó^{'2} 'áa^{'1} lí^{'1} tsaa^{'2} do.

¹⁴ Nee^{'21}o' 'e gacwó^{'2}o 'in Espíritu Tyú^{'2} tya' Dios 'e ley do. Pe ngú^{'1} taan^{'212}na tyu^{'2} to² jna joon líi^{'1}na lawa jaain^{'21} tsa'leei^{'13} tya' tsaa^{'2} 'in lí^{'2} jmá^{'1} nuu^{'13}un jiin^{'13} la to² tyu^{'2} tsaa^{'2} do.

¹⁵ Tsu jo 'øø^{'121}-tsii jilaa^{'21} 'e jmóo^{'3}oo; jo jmóo^{'3}oo jiin^{'13} la 'iin^{'212}na xujoon jmóo^{'3}oo jilaa^{'21} 'e jo tí^{'2}-tsiioo.

¹⁶ Pe wana jmóo^{'3}oo jiin^{'13} la jo tí^{'2}-tsii jmóo^{'3}oo, coon^{'13} la joon jmóo^{'3}oo júu^{'3} 'e tyú^{'2} 'e ley do.

¹⁷ Joon jon' jna 'e 'in jmoo^{'1}o 'e gó^{'2} do pe 'e gó^{'2} 'e 'yu ngú^{'1} taan^{'212}na.

¹⁸ Tsu ñi^{'2}oo 'e jo 'ee tyú^{'2} sá^{'2} tyiia jee^{'212} ngú^{'1} taan^{'212}na tsu 'iin^{'212}na jmáa^{'3}aa 'e tyú^{'2} pe jo tí^{'2}na.

¹⁹ Jo jmáa^{'3}aa 'e tyú^{'2} 'e 'iin^{'212}na xujoon jmáa^{'3}gii 'e gó^{'2} 'e jo 'iin^{'212}na jmáa^{'3}aa.

²⁰ Wana jmóo^{'3}oo 'e jo 'iin^{'212}na jmáa^{'3}aa joon jon' jna-a 'in jmoo^{'1}o 'e do pe 'e gó^{'2} 'i^{'1}-tsii 'yu ngú^{'1}

taan²¹²na 'e jmoo¹o 'e do.

21 La lo tsangí²na: mo 'iin²¹²na jmáa³aa 'e tyú² joon x_u 'e gó² jmóo³oo joon.

22 Coon^{'13} 'e 'øøi^{'21}-tsii tí²-tsii 'e ley tya' Dios,

23 pe li^{'3}i 'e 'y_u ngú¹ taan²¹²na coon^{'21} 'e jnii^{'21} jo cwó² 'e jmáa³aa jiin^{'13} la 'iin²¹²na. 'E jnii^{'21} do li la li coon^{'21} ley tya' 'e gó² 'e 'y_u ngú¹ taan²¹²na 'e tyú^{'2} to² jna 'e joon jo cwó² láai^{'2} jna.

24 ;Tsá^{'2} 'in fúu^{'2} 'áai^{'1} jna! ;'lin 'in iláa^{'1}i jna coon^{'13} 'e ngú^{'1} taan²¹²na ijmáa^{'1}a ijúun^{'2}na?

25 Ña'a Dios Jmii^{'21} lí^{'2} láai^{'1} jna coon^{'13} 'e gajmaa^{'1}a Ña'ñ_u^{'1}u' Jesucristo 'wii^{'212} tyi'. ;Maa^{'13}mo Dios! Joon coon^{'13} jilaa^{'21} 'e 'iin²¹²na jmáa³aa 'e ley tya' Dios do tyú^{'2}u jna to² pe coon^{'13} 'e ngú^{'1} taan²¹²na lí^{'1}na tsa'leei^{'13} tya' 'e ley tya' 'e gó^{'2} 'e 'y_u ngú^{'1} taan²¹²na.

8

Xiiala lí^{'1} 'e juncwii^{'21} cwó^{'2} Espíritu Tyú^{'2} tya' Dios Jmii^{'21}

1 Joon nano jo jmá^{'1} Dios 'ii^{'21} tya' jileei^{'21} 'in sicaain^{'21} coon^{'13} Cristo Jesús, 'in jo ngí^{'1} to^{'2} jmoo^{'1}o 'e 'yaa^{'1}-tsi ngú^{'1} taain^{'212} pe jmoo^{'1}-o 'e 'yaa^{'1}-tsi 'in Espíritu Tyú^{'2} tya' Dios.

2 Joon 'e ley tya' 'in Espíritu Tyú^{'2} do 'in gacwo^{'2} jna juncwii^{'21} 'e sicaan^{'21}na coon^{'13} Cristo Jesús ni-galáai^{'1} jna tya' 'e ley tya' 'e gó^{'2} do joon wa'a 'e 'ná^{'1} júun^{'2}na.

3 Ts_u Dios gajmaa^{'1}a coon^{'13} Cristo do jilaa^{'21} 'e jo lí^{'2} jmáa^{'1}a 'e ley tya' Moisés jiin^{'13} coon^{'21} jmii^{'212}.

Tsɯ 'e ngú¹ taan²¹²na' do gajmaa¹a la wa'a jo 'ee 'ii²¹ galisá² tya' 'e ley do 'e untsiin¹in. Pe Dios gasii¹in Joon¹on 'e tsa'íi² ngú¹ taan²¹²na' 'e gacwói¹ 'ña'a lawa coon²¹ fa¹ 'e tyí² tsaá² tya' tsá². Joon coon¹³ la joon gajmaa¹a 'ii²¹ tya' tsaá² 'e 'yɯ ngú¹ taan²¹²na'.

⁴ La lo gajmaa¹a 'e coon¹³ la joon lí² jmoo²¹o' jilaa²¹ 'e tyú² jiiin¹³ la to² tyɯ² ley do, jo 'ná² ngí²gi' to² tyɯ² 'e ngú¹ taan²¹²na' pe lí² ngí²¹i' jiiin¹³ la 'iin²¹²in 'in Espíritu Tyɯ² do.

⁵ Joon 'in tsá² 'in ngí¹ to² jmoo¹o jiiin¹³ la to² tyɯ² ngú¹ taan²¹²in, cu²-tsi jiiin¹³ coon¹³ 'e jmaai¹ to² ngú¹ taan²¹²in do. Joon 'in ngí¹ to² jmoo¹o jiiin¹³ la 'iin²¹²in Espíritu Tyú² do 'i¹-tsi jiiin¹³ tya' 'in Espíritu do.

⁶ Joon wa ngí¹ tsá² cu²-tsi jiiin¹³ coon¹³ 'e jmaai¹ to² ngú¹ taan²¹²in jmaai¹³ jiiin¹³ 'e júun²mo pe wa 'i-tsi tsá² jiiin¹³ tya' 'in Espíritu Tyú² do jmaai¹³ 'e seen²¹mo tsá² joon si'í¹ tyú²-tsi tsá² tyani Dios.

⁷ Joon jileei²¹ 'in ngí¹ cu²-tsi do lawa'a 'e¹mo Dios tsɯ jo 'iin²¹²in jon'gi cwói¹ 'ña'a wa'a tyɯ²ɯ ley do to² 'ii.

⁸ Tsɯ 'wii¹³ joon, 'in ngí¹ to² jmoo¹o jiiin¹³ la to² tyɯ² ngú¹ taan²¹²in jo lí² jmáa¹a la 'yaa¹-tsi Dios.

⁹ Pe 'naa' jo ngí²ii' to² jmoo²oo' jiiin¹³ 'e 'yaa¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa', pe 'e 'yaa¹-tsi 'in Espíritu Tyú² do. Tsɯ 'in Espíritu Tyú² do 'e 'yuu¹mo ngú² taan²¹²naa'. Joon wana jo 'yuu¹i 'in Espíritu Tyú² do ngú¹ taan²¹²in tsá² jo lí¹i 'in tsá² do tsá² tya' Cristo.

¹⁰ Pe wana 'yuu¹i Cristo ngú¹ taan²¹²naa', 'in alma tyi'naa' jiiin¹o tsɯ nigauntyú¹mo Dios 'naa'

xu^{fiin}¹³ ngú¹ taan²¹²naa' 'ná¹ ijúun²in 'wii¹³ tya' tsaa².

¹¹ Joon wana 'in Espíritu Tyá² tya' 'in nigajmaa¹a jiiⁿ¹ Cristo Jesús jee²¹² 'lí²¹² 'yuu¹i jee²¹² 'naa', la joon jon 'in Dios do 'in gajmaa¹a jiiⁿ¹ Jesús ijmáa¹a jiiⁿ¹ jon cuerpos tyiⁱ 'e 'ná¹ júun²in. Coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu tya' Dios 'in 'yuu¹i jee²¹² 'naa' ijmáa¹a jiiⁿ¹ 'naa'.

¹² Tsu 'wii¹³ joon, tsaru¹u', jo tí²na' ngí²i' to² tyu² ngú¹ taan²¹²naa'.

¹³ Tsu wana ngí²i' jiiⁿ¹³ la to² tyu² ngú¹ taan²¹²naa', 'ná¹ júun²naa'; pe wana coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyá² do jmoo²oo' 'e lawa'a 'e júun²mo ngú¹ taan²¹²naa'. Joon jo jmoo²¹gíⁱ la to² tyu² 'e coon¹³ la joon 'e seen²¹naa'.

¹⁴ Jilei²¹ 'in 'e²e 'in Espíritu tya' Dios xiiala 'ná¹ ngí¹ lí¹i jón¹ Dios.

¹⁵ Tsu 'in Espíritu 'in niga'ii¹³naa' jo lí¹i la lí¹i espíritu 'in tyu² to² 'í³ 'naa', 'in lí² jmá¹ 'goo²oo'. In Espíritu 'in niga'ii¹³naa' nigajmee¹i jna' jón¹ Dios. Joon coon¹³ 'in Espíritu do fee¹³na' Dios: “Ñu¹u”.

¹⁶ Joon 'in Espíritu do røø²¹ sí¹i coon¹³ espíritu tyi' 'e lí¹na' jón¹ Dios.

¹⁷ Joon ilín²na' jón¹on i'ii¹³na' 'e tí²na' jiiⁿ¹³ la júu³ ga¹i²i Dios tyijna'. Caan²¹mo coon¹³ Cristo i'ii¹³na' 'e tí²na' do. Tsu mo nee²¹en' wúu¹ caan²¹mo coon¹³ Cristo la joon jon i'ii¹³na' caan²¹mo coon¹³on 'e 'ya²gi tya'a.

¹⁸ Tsu lí²na' 'e wúu¹ nee²¹e' nano jo 'ee to² tí² mi unchín² 'e wúu¹ do coon¹³ 'e 'ya²gi ijnee²¹ tyijna'

mi liciiin²¹ giXx.

¹⁹ Tsu la tøø² juncwii²¹ sijáan¹an 'áa¹mo ca mi tí² 'ii'²¹ icwó¹² Dios jóon¹on jilaa²¹ 'e tñ²i.

²⁰ Tsu 'e juncwii²¹ lo galí¹ 'e jo 'ee to² 'í³-in. Galí²-i la joon jon' wa'a gali'iin²¹²in 'e fu juncwii²¹ la joon, pe tsu 'wii¹³i la joon gali'iin²¹²in Dios Jmii²¹. Joon sijáan¹an ca mi li sí²i.

²¹ 'E juncwii²¹ lo sijáan¹an ca mi láai² 'e gó² sijññi¹³ tya'a joon lí² 'ii'²¹i 'e 'ya'²gi 'e siláa²i la siláai² jóon¹ Dios.

²² Joon ca jmii²¹² no jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Dios 'oon²on. 'Oon²on la 'oon²on tsamí² mi li cuu²¹ tya'a iliseein²¹ jóon¹on.

²³ Joon jiiin¹³ 'e gajmaa¹a Dios do 'oon²on pe jna' jon 'ón²on' xufiin¹³ niga'ii¹³na' 'in Espíritu Tyú² do lawa coon²¹ 'e tsáai¹ tsi' 'ii'¹³na' jilaa²¹. 'Ón²on' 'áai¹ joon siján³an' ca mi lín¹na' jóon¹ Dios 'in 'in gacwaan¹³in. Joon coon¹³ la joon 'e ngú¹ taan²¹²na' ilí² siláa²

²⁴ tsu natiin¹³na' coon¹³ 'e siján³an'. Pe wana jóø²ø tsá² 'e sijáan¹an joon jo sijáan¹gi. Tsu wana 'e jóø²ø tsá² jo 'ná² sijáan¹an.

²⁵ Pe wana jo jóø²¹ø' 'e siján³a' 'ná¹ jon²du' coon²¹ tún².

²⁶ Coon¹³ la joon jon 'in Espíritu Tyú² do tya' Dios uncoon¹³ jna' coon¹³ jilaa²¹ wa jo pí³-tsi'. Tsu jo né²na' faa¹³a' júu³ tyú² jiiin¹³ la tñi² jna'. Pe 'in Espíritu Tyú² do mii¹i tyani Dios 'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e saai¹-tsi 'e jo lí² faa²¹a coon¹³ jmí¹i tya' tsá².

²⁷ Joon Dios, 'in ñí² jilaa²¹ 'e 'í¹-tsi tsá², ñí²o 'e 'iin²¹²in jin²in 'in Espíritu Tyú² do tsu 'wii¹³ 'in

Espíritu do mii¹i 'wii²¹² tya' 'in cwii¹in Dios jiin¹³ la 'i¹-tsi Dios.

Li¹'i' sicaan²¹na' coon¹³ Cristo

²⁸ Tsu né²o' 'e jilaa²¹ 'e tsangii²na' gajmaa¹a Dios 'e sá² 'e tyú² tya' 'in 'iin²¹²in 'ii, 'e tyú²-u tya' 'in gatø¹² Dios iuntsiin¹ jiin¹³ la 'iin²¹²in.

²⁹ Tsu 'in galicwii¹in Dios la mo jéei¹, 'ii jon nigatyii¹³in Dios ca la mo 'wiin²¹² wa'a ilíi²in la líi¹ Joon¹on, 'e coon¹³ la joon 'in joon¹on do ilíi²in 'in feei¹gi jee²¹² 'in ruu²¹i fúui¹ do.

³⁰ Joon 'in nigatyii¹³in Dios ca la mo 'wii²¹², gatø¹o jon; joon 'in nigatø¹²ø, nigauntyú¹mo jon; joon 'in nigauntyú¹ Dios, 'ii jon gacwo¹ Dios ilíi²in la líi¹ Joon¹on do.

³¹ ¿'Ee jon 'e faa¹³a' cwáain¹ tya' 'elo? Wana 'i¹-tsi Dios 'e tyú² tyi', jo 'ee cwáain¹ tyi' wa 'ei¹ tsá² jna'.

³² Tsu wana jo¹ gasáai¹ Dios Joon¹on pe gajaan²¹mo Joon¹on 'wii²¹² tyijna', ¿ti jo cwo¹ Dios jna' jilaa²¹ caan²¹mo coon¹³ Joon¹on?

³³ ¿'iin lí² cwo²o tsaa² 'in nigatyii¹³in Dios? Tsu Dios 'in niga'ii²¹i 'ii.

³⁴ ¿'iin lí² píi²in li 'ii²¹? Tsu Cristo 'in nigajúin¹ 'wii²¹² tya'a. Joon 'ii-o gajiin¹in jee²¹² 'li²¹² joon nano tyíin¹ li' cwoo²¹ Dios tsáa¹, mii¹i 'wii²¹² tyi'.

³⁵ ¿'iin jon lí² jmáa¹a 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna'? ¿Ti lí² jmáa¹a 'e wúu¹ né²e' 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna', si lí² jmáa¹a 'e fa'í³ sáan³an' 'ee 'e jo¹ 'iin²¹²gi Dios jna'? La joon jon wa'a 'øøi¹ tsá² jna', si júun²na¹ 'oo² 'ee, si 'ná² sin¹in' 'ee, si toon²¹on' tóin¹ 'mó¹ 'ee, si ti li jó¹ 'mó¹ tyi' 'ee. ¿Ti li' 'elo jmáa¹a 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna'?

- 36 La gajin² ni jí² tya' Dios:
 'Wii²¹² tyi'i sáan³an' tóin¹ 'mó¹ la coon²¹ jmií²¹²;
 joon líi² tsá² 'e líi¹ jna' la líi¹ joo'saa²¹ 'in jngaai¹³
 tsá².
- 37 Pe coon¹³ jilaa²¹ 'elo, jna' líi¹na' tsá² 'in gali²;
 jo 'ee gali² tya'a. Gali¹'i' 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'in
 nigali'in²¹²in jna'.
- 38 Joon tsáa¹mo-tsii 'e jo sá² jiiin¹³ coon²¹ ilí² jmáa¹a
 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna'; tsu wa júun²na' si seen²¹na'
 'ee jo lí². Jon' 'in ángeles si 'in tyu² to² 'ii 'ee; jon'gi
 'e 'ii²¹ 'e sá² tya'a; 'e tsangí²na' no si itsangí²na'
 tsa'oo²¹, 'yíia¹ 'ee;
- 39 jon'gi 'e sá² fu ñii³ si 'e sá² fu 'wóo¹ 'ee si jee²¹²
 coon²¹ 'e catyíia² 'e gajmaa¹a Dios jo lí² jmáa¹a 'e
 jo 'iin²¹²gi Dios jna' lagi 'e²e jna' 'iin²¹²in jna' mo
 gasii¹in Cristo Jesús Ña'ñu¹u'.

9

Nigatyii¹³in Dios tsá² Israel

- 1 Mi fo³oo 'ee fo³oo jmai² 'e ja²mo la tíi² 'in
 líi¹ tsá² tya' Cristo. Jo jmóo³ jna júu³ tajuu²¹ tsu
 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jmo²o jna júu³ coon¹³ 'e
 'i¹-tsii 'e ja²mo júu³ tyíia.
- 2 'Áa¹mo xuui²¹²-tsii joon 'áa¹mo cu²-tsii tya' tsá²
 góo³oo Israel.
- 3 Joon ca 'iin²¹²na 'e lín²na coon²¹ coon¹³ Cristo
 'e píi²in Dios jna wa'a lí² 'e tyú² tya' ruu²¹na
 tsagóo³oo.
- 4 Tsu 'in tsá² do líi¹ jún² tya' Israel joon Dios
 niga'ii²¹mo 'ido lawa jóon¹on. Joon ga'í² Dios jee²¹²

'in tsá² do 'e cwá² coon¹³ 'e 'ya²gi tya'a joon gaj-maa^{1a} júu³ 'ee 'iin²¹²in jmáa^{1a}. 'In tsá² do ga'ii²¹i 'e ley tya' Moisés do, joongi xiiala lí² un'goo²¹ tsá² Dios. Ga'ii²¹mo jon jilaa²¹ júu³ 'e ga'íi²ⁱ Dios.

⁵ 'In tsá² lo líi¹ jún² tya' 'in tsacøøi¹³ tyi' nifu, joon cwáain¹ tya' 'e ngú¹ taain²¹² tsá² Cristo gan-gaa¹³in jee²¹² 'in tsá² do. Joon Cristo líi¹i Dios joon tyu^{2u} to² jilaa²¹. Cwocwaa³mo coon²¹ tøø²mo. Amén.

⁶ Pe jo mo gaján² 'e júu³ ga'íi²ⁱ Dios tya' tsá² Israel wa jo mo gatsín¹. Tsu jileei²¹ 'in líi¹ jún² tya' Israel jo líi¹i la jai² tsá² Israel.

⁷ Joon jileei²¹ jún² tya' Abraham jo líi¹i jóon¹ 'in la jai² tsu Dios nigajin²in sii²¹ⁱ 'ii: "Jiin¹³ coon¹³ Isaac do ilisá² jún² tyi'i."

⁸ øø²¹mo-tsi' coon¹³ 'e júu³ lo 'e galíi¹ tsá² jóon¹ Dios jon' wa' cwáain¹ tya' tsacøøi¹³ tya'a. Xujoon, jiiin¹³ 'in tsá² do 'in 'ii²¹ 'e júu³ ga'íi²ⁱ Dios galíi¹i jún² tya'a.

⁹ Tsu 'e júu³ ga'íi²ⁱ Dios tya' Abraham gajin²in: "Mi cwá² 'ii²¹ joon, góo³oo, joon iliseein²¹ jaain²¹ jóon¹ 'in Sara do."

¹⁰ Jon'on jiiin¹³ 'e no. Tsu 'in jóon¹on gái¹ tya' Rebeca do jaan²¹mo jmii²¹ seein²¹, 'in 'líi²¹² tsafeei¹³ tyi' Isaac do.

¹¹⁻¹³ Pe la jo mo seen²¹mogi 'in xuui²¹² do jon'gi 'e mo gajmaa^{1a} jiiin¹³xu, 'e gó² si 'e tyu² 'ee, gajin²in Dios sii²¹ⁱ Rebeca do: "'In xuui²¹² tyi'i nifu ijmáa^{1a} la to² tyu² 'in xaai²¹gi do." Coon røø²¹ faa^{21a} 'e júu³ lo la gafaa^{21a} júu³ tya¹ Dios lí' lí xiia²¹ 'e jin²in:

“Iin²¹²na Jacob, pe 'e¹moo Esau”, jin²Dios. Coon¹³ la joon gali² 'e tii² Dios tyii¹³in doñi'in tsá² 'in tyii¹³in, jiiin¹³ la ga'i¹-tsi joon jo cwáain¹ gacón² 'e gajmaa¹ 'in tsá² do.

14 ¿'Ee faa¹³a' cwáain¹ tya' 'e júu³ lo? ¿Ti jmo¹o Dios 'e gó²? ¡'Esa la joon!

15 Tsu Dios gajin²in gasii²¹; Moisés: “Ilifeei¹-tsii tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²na jmáa³aa feei¹-tsii tya'a, joon fúu² ilí²na 'in tsá² do 'in 'iin²¹²na lí²na la joon tya'a.”

16 Joon coon¹³ la joon nee²¹e' 'e jon' tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²in si tya' 'in tsá² 'in cwo²-tsi 'áai¹ 'ee pe 'ña'a Dios ilifeei¹-tsi.

17 Tsu ni jí² tya' Dios jin²in la gajin² Dios gasii²¹; 'in róøi¹³ tya' Egipto: “Gajmée¹na 'nø róøi¹³ jiiin¹³ wa' ilí² 'e²ee tsá² 'ii²¹ tyiia, joon jiiin¹³ wa' ilicwii¹in tsá² jna la caain²¹ ni cwo¹³ juncwii²¹.”

18 La joon ilifeei¹-tsi Dios tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²in jmáa¹ a feei¹-tsi tya'a joon ijmée¹ 'i 'waa²¹-tsi 'in tsá² 'in 'iin²¹²in jmée¹ 'i la joon.

19 Pe ifo² jna: “Wana la joon, ¿'ee lí' cwo² Dios tsá² tsaa²? Tsu, ¿'iin lí² jo jmá¹ a jiiin¹³ la 'iin²¹²in Dios?”

20 Pe 'nø jaain²¹ tsañuu¹, ¿'iin lí²u wa'a jo cwo² júu³ ruui²¹ coon¹³ Dios? Jmo²¹o la 'in jmo¹o coon²¹ tsuu² lí¹ cwo¹³ 'e jin² sii²¹; 'in nigajmaa¹a: “¿'Ee lí' nigajmee¹³u'un jna la no?”

21 Tsu 'in jmo¹o tsuu² tí²mo jmá¹ a jiiin¹³ la 'iin²¹²in coon¹³ 'e cwo¹³ do. Lí²-i jmáa¹ a coon²¹ tsuu² 'e 'ya²gi coon¹³ po³ cwo¹³ do si lí²-i jmáa¹ a jon coon²¹ tsuu² 'e jo¹ tyiin² cuu² 'áai¹ coon¹³ 'e po³

cwoo¹³ do 'ee.

²² ¿'Ee lí² faa^{13a} tya' Dios? Jo lí² faa^{13a} jiin^{13xH} wa 'iin²¹²in Dios 'e^{2e} tsá² xiiala 'e¹ⁱ tsaá² joon xiiala fee¹ to² tya'a joon gajmaa^{1a} taa^{21a} coon²¹ tún² tya' 'in tñi² ní² wúu¹ joon 'in 'in'in²mo.

²³ Tsu coon¹³ la joon gajmaa^{1a} júu³ xiiati fee¹ 'e 'ya^{2gi} tya'a tya' 'in tsá² do 'in galifee¹-tsi tya'a. Joon Dios nigatyii¹³in 'in tsá² do la mo jée¹ wa'a 'ii²¹ⁱ 'e 'ya^{2gi} tya'a do.

²⁴ Joon gatø^{2ø} Dios jna', joon 'inlñi¹³ jna' lí¹na' tsá² Israel joon 'inlñi¹³gi jna' lí¹na' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

²⁵ Jiin¹³ la gajin² Oseas ni jí² tya'a mo gafaa^{21a} cwáain¹ tya' Dios, gajin¹in: 'In tsá² 'in jo mo galñi¹ tsá² tyiia, 'ii iunsí³ⁱⁱ tsá² tyiia.

Joon 'in tsá² 'in jo mo gali'in²¹²na 'ii 'iunsí³ⁱⁱ 'in 'iin²¹²na.

²⁶ Joon 'e cwoo¹³ do li gafuu^{212uu} 'in tsá² do: "Jon'on tsá² góo^{3oo} 'naa'", cwoo¹³ joon il-isii²¹ⁱⁱ 'jón¹ Dios 'in jiin¹.

²⁷ Pe cwáain¹ tya' tsá² Israel, Isaías gajin²in: "Xufin¹³ 'in jún² tya' tsá² Israel tí² la tí² too¹³ taa¹³ tsi jmi'ñi¹³ tí² jiin¹³ coon²¹ poo^{212xH} 'in tiin¹³,

²⁸ tsu Ña'ñu^{1u} iuntsiin¹ júu³ tya'a tya' 'e cwoo¹³ lo ce tí² la jin²in joon la jmoonoo ijmáa^{1a}."

²⁹ Jiin¹³ la gajin² 'in Isaías do la nu'gi:

Wa mo'o jo gasá¹ Ña'ñu^{1u}, 'in feei^{1gi}, jún² tyijna', joon 'e galí¹na' la lí¹ 'in tsá² seein²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra.

Cuu²¹ⁱ tsá² Israel jmáa^{1a} la 'iin²¹²in Dios

30 ¿'Ee faa¹³a' cwáain¹ tya' 'elo? 'In tsá² 'in jo seein²¹ Israel 'in jo mo ganoo¹³on wa' untyúí¹ Dios 'ii tsu 'wii¹³i 'e jmaa¹a, gauntyú¹mo Dios 'ii coon¹³ 'e jai² galíi².

31 Pe tya' 'in tsá² Israel do, jo mo galí¹ wa'a untsiin¹ 'e ley do 'e 'ná² jmáa¹a wa'a untyúí¹ Dios 'ii.

32 Tsu 'in tsá² Israel do gali'in²¹²in wa'a untyúí¹ Dios 'ii 'wii¹³i 'e jmoo¹o do jon' wa' 'wii¹³i 'e jai² líi²i. Tsu 'wii¹³ joon gatyuun¹³in tsaa² cuun²¹² sii²¹ “cuun²¹² tyuun¹³ tsá²” 'e líi¹i Cristo.

33 Joon jí² tya' Dios jin² cwáain¹ tya' 'e cuun²¹² do: Sii²i fu Sión coon²¹ cuun²¹² tyuun¹³ tsá² joon 'e cuun²¹² do jmáa¹a cii² tsá².

Joon jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii jo 'ee tsatyin²-tsi coon¹³.

10

1 Tsaru¹u', jiin¹³ 'e 'iin²¹²na 'áai¹ joon 'e júu³ tyá² 'e foo¹³na Dios 'wii²¹² tya' 'in tsá² Israel ijmáa¹a Dios tiin¹³ 'ii.

2 Tsu fo²oo 'wii²¹² tya'a 'e 'áa¹mo un'goo²¹o 'in tsá² Israel do Dios pe jo røø²¹ ñii¹ xiiala lí² un'goo²¹o 'a la jai² Dios.

3 Jo 'øøi²¹-tsi xiiala untyúí¹ Dios tsá² joon 'iin²¹²in wa'a untyúí¹ Dios 'ii jiin¹³ la 'i¹-tsi yaai. Jo cwéi¹ yaai wa' untyúí¹ Dios 'ii jiin¹³ la 'iin²¹² Dios.

4 Tsu Cristo do líi¹i 'in lí¹ gatséi¹ tya' 'e ley tya' Moisés do joon untyúí¹mo Dios jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii.

5 Joon mo gafaa²¹a Moisés tya' xiiala ilí² untyúí¹ Dios tsá² coon¹³ 'e ley do, gataan¹an ni mo'jí² 'e

júu³ lo: “‘In tsá² ‘in untsiin¹ jiin¹³ la to² tyu² ley, iliseen²¹ mo coon¹³ ‘edo.”

⁶ Pe la lo gajin² in tya' xiiala ilí² untyú¹ Dios tsá² coon¹³ 'e jai² lí² tsá²: “Jo foo¹³ o coon¹³ 'e 'í¹ -'o'o: ¿'in 'in lí² so¹ o fu ñu¹ fú² wa'a xaa¹ i Cristo?”

⁷ Jon'gi foo¹³ o: ¿'in 'in lí² xaa¹ i fu li 'ii²¹ wa'a jmáa¹ a so¹ o Cristo jee²¹² 'lí²¹²?”

⁸ ¿'Ee jin² in wa'a la joon? 'E jin² in: “E júu³ jai² lo 'í¹ co' liséen² un, ca tsi nu' 'oo¹³ o 'í¹ joon lí² 'í¹ du' -'o'o 'e júu³ lo.” Joon 'e júu³ lo 'e sá¹³ jna'a li la li 'e júu³ 'ee²¹ e' e cwáain¹ tya' 'e jai² lí² tsá².

⁹ Tsu wana coon¹³ júu³ tyi'i jmoo² o júu² 'e lí¹ Jesús Ña'ñu¹ 'u' joon wana jai² lí² u 'e nigajmaa¹ a Dios 'ii jiin¹ jee²¹² 'lí²¹², itiin¹³ mo'o.

¹⁰ Tsu coon¹³ 'e 'í¹ -tsi tsá² ja² mo lí¹ tsá² wa'a iuntyú¹ mo Dios 'ii, joon coon¹³ júu³ tya'a jmo² o tsá² júu³ 'e cwii¹ in Jesucristo joon coon¹³ la joon tiin¹³ mo 'ii.

¹¹ La jin² ni jí² tya' Dios: “Jileei²¹ 'in jai² lí¹ 'ii jo tsatyin² -tsi tya'a.”

¹² Tsu tyani Dios coon²¹ røø²¹ tsá² Israel lagi 'in tsá² catyaa² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon Na'ñu¹ 'u' lí¹ i Ña'ñu¹ 'u' tya' jileei²¹ tsá² joon cwoo¹ ce gasá¹ tya' jileei²¹ 'in mí¹.

¹³ Tsu jin² in ni jí² do: “Jileei²¹ 'in mí¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹ 'u' 'in tiin¹³ mo 'ii.”

¹⁴ Pe, ¿xiiala lí² mí¹ tsá² wa' mo jo jai² galí² i? Joon, ¿xiiala lí² jai² lí² i tsá² Cristo wa jo mo ganúu² un tya'a? Joon, ¿xiiala lí² nuu¹ un tsá² wa jo 'in mo seein²¹ wa'a jmaa¹³ a júu³?

15 Joon, ζxiiala lí² jmaa¹³a tsá² júu³ wa'a jo¹ mo sii¹in tsá² 'ii? Jiin¹³ la nigajin² ni jí² tya' Dios: “i'Áa¹mo 'ya²gi 'e tii²i tya' 'in tsá² 'in tsacwó² júu³ tya' xiiala seein²¹ tsá² tyú² coon¹³ Dios joon 'in cwó² 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá²!”

16 Pe jon' jileei²¹ jmaa¹ n_{uu}¹³un 'e júu³ tyú² do tya' 'e tiin¹³ tsá². La gajin² Isaías ni jí² tya' Dios: “Ña'ñu¹u', ζ'iin galijai² galí²i júu³ tyii'i?”

17 Ts_u 'e jai² 'e nigalí²i tsá² galí¹ ts_u 'wii¹³i niganúu²un 'e júu³ do. Joon 'e júu³ nuu¹u do 'e júu³ cwáain¹ tya' Cristo.

18 Pe unngii²ii n_u: ζTi jo mo nuu¹u tsá² Israel 'e júu³ do? iNiganuu¹o! Ts_u ni jí² tya' Dios jin²in: Niganúu²un tsá² júu³ tya'a la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Joon 'e júu³ sí¹i nigatyía¹ ca tí³ ni 'wó².

19 Pe unngii²gii n_u: ζTi jo mo ga'øøi²¹-tsi tsá² Israel 'e júu³ ninúu²un do? Ts_u gajin² Moisés: Ijmée¹na 'naa' 'e tyíin²-'oo' tya' tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in lí²naa' 'e jo lín² 'ido tsá² tyiia; joon ijmée¹na 'naa' 'nii²¹-'oo' coon¹³ coon fuu²¹ 'in lí²naa' 'e jo 'øøi²¹-tsi 'ido.

20 Joon Isaías do coon²¹ tsáa¹gi gajin²in:

Nigatsee²¹i jna 'in tsá² 'in jo mo ga'naai¹³ jna;

joon gajné¹na tyani 'in tsá² do 'in jo mo gamú¹ jna.

21 Joon mo gafaa²¹ Isaías do cwáain¹ tya' tsá² Israel, gajin²in: “La coon²¹ jmi²¹² 'í³ii cwóo³oo 'e tø²øø tsá² 'in jo jmoo¹o n_{uu}¹³, 'in tsá² 'in jo tsi tsa'goo²¹o.”

11

Tsá² Israel 'in natiin¹³

¹ Wana la joon, ¿ti nigatiui² Dios tsá² tya'a tsá² Israel? ¡'Esa la joon! Tsu jna-a líi¹na tsá² Israel. Joon líi¹na jún² tya' Abraham joon 'líi²¹² tsafeei¹ tyiia sii²¹ Benjamín.

² Jo mo gatiui² Dios tsá² tya'a 'in nigalicwii¹in la mo jéei¹. Tsu ñí² 'naa' la jin² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' Elías mo gafaa²¹a Elías júu³ tyú² joon gacwoo^{1o} tsaa² tya' tsá² Israel. Elías do gajin²in sñi²¹; Dios:

³ “Ña'ñu^{1u}, nigajngaa¹³mo 'ino tsá² tyi'i 'in cwoo^{1o} júu³ tyú² tyi'i joon nigafin¹in ni altar tyi'i. Joon jiiin¹³ jna-a seen²¹na joon 'iin²¹²in 'ino jn-gaa¹³mo jna jon.”

⁴ Pe Dios gañii¹ⁱ: “Nigajmá³aa coon²¹ dyía¹ mil tsá² tyiia 'in jo gasii²¹ 'wojní¹ⁱ tyani 'in tsá² cun'uu³ sii²¹ Baal.”

⁵ La joon jon nano nigasáai^{1xu} Dios coon¹³ 'e feei¹-tsi tya'a 'inlíi¹³ tsá² Israel ilíi²in tsá² tya'a.

⁶ Joon ga'ii²¹ Dios 'in tsá² do coon¹³ 'e feei¹-tsi tya' 'ido jon' wa ga'ii²¹; tya' 'e nigajmaa^{1a} 'ido. Tsu wana ga'ii²¹; Dios 'ido tya' 'e tyú² 'e nigajmaa^{1a} jo ga'ii²¹; 'wii¹³ galifée¹-tsi tya' 'ido.

⁷ ¿'Ee ifa^{2a} cwáain¹ tya' 'elo? 'In tsá² Israel do gali'iin²¹²in wa'a 'ii²¹ Dios 'ii pe jo 'ee gali²ⁱ pe jiiin¹³ 'in gatyii¹³in Dios gali^{1o}. Joon galibán^{1mo} 'in catyaa²,

⁸ jiiin¹³ la gajin² ni jí² tya' Dios: “Dios jmaa^{1a} 'e ituun^{2mo} 'e 'i¹-tsi 'in tsá² do; gacwo^{1o} 'ido unní¹ⁱ pe jo jna^{2a}, joongi gacwo^{1o} 'ido loocwóo^{1o} pe jo nuu^{1un}, joon la joon líi² ca jmñi²¹² no.”

9 Joon 'lii²¹² David gajin²in:
Cwoli² 'e tyú² seein²¹ coon¹³ 'e gøø²¹ø lawa coon²¹
ni lá², 'e coon¹³ la joon ityuun¹in joon iní²
wúu¹.

10 Cwolitiui² unní¹i joon jo jna²gi,
cwoli² 'e lituu²¹ moowó¹o coon¹³ laa²¹² 'e tyaan¹an
coon²¹ tøø²mo.

'In tiin¹³mo 'in tsá²jo seein²¹ Israel

11 Unngí³ii 'naa', mo gatyuin² tsá² Israel, ¿ti
gacii¹³i coonti? ¡Esa la joon! Xu li' cii¹³i galí. Tsu
coon¹² 'e jo gajmaa¹a nuu¹³un tsá² Israel do galí²
ijmá¹ Dios tiin¹³ tsá² 'in jo seein²¹ Israel, 'e coon¹³
la joon ili'in²¹²in tsá² Israel 'e la joon jon.

12 Joon wana galí² 'e tyú² tya' tsá² taain²¹²
juncwii²¹ 'e jo gajmá¹a tsá² Israel nuun¹³un, joon
ga'laa¹a tsá² Israel ilisá² 'e tyú² tya' tsá² 'in jo seein'
Israel, ¿xiiala fee¹gi ilisá² mi 'ii²¹ Dios 'ii tún¹!

13 Pe 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa', 'in jo seein²¹ Israel.
Dios gasii²¹in jna 'e cwó³ jna júu³ tyú² tya' tsá² 'in jo
seein²¹ Israel. Joon fee¹ jmóo³oo to² tyiia,

14 'e coon¹³ la joon ili'in²¹²in 'inlii¹³ tsagóo³oo
jmaa¹a la gajmaa²¹a' la joon itiin¹³in.

15 Tsu wa mo'o gatiui² Dios tsá² Israel joon
coon¹³ joon galiseein²¹ 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹
tyú² tyani Dios, ¿'ee ilí² mi 'ii²¹ Dios 'ii tún¹? 'Ilí² 'e
iliseen²¹mo tún¹ 'in nijúin¹ do.

16 Tsu wana joon²¹ tsá² tya' Dios 'e con² nifu la
joon jon nigajoon²¹o la tøøi² con² do. Joon wana
tya' Dios 'e jmóo³ tya' coon²¹ 'mó² la joon jon tya'
Dios 'e cwáa¹ tya'a.

17 'E lí¹ la líi¹ 'inlíi¹³ tsá² Israel líi¹ cwáa¹ tya' 'mó² olivo nawuun²¹ joon 'naa' líi¹naa' lawa cwáa¹ tya' 'mó² olivo 'e cwaain²¹ jee²¹² nuu²¹ 'e si'láa¹ jee²¹² 'e 'mó² olivo 'ee tyú² do. Joon coon¹³ la joon galí¹ ga'ii¹³naa' 'e pí²-tsi tya' jmóo³ 'e 'mó² olivo tyú² do.

18 Pe jo jmaa^{2aa} 'jlóø¹³naa' lagi 'in tsá² Israel 'in líi¹ la lí¹ cwáa¹ tya' 'mó² olivo 'e nasíwuun²¹. Wa jmoo^{2oo} la joon, cwotii¹³-oo' jo 'ii²¹ 'e jmóo³ do wa pí³-tyii' pe 'naa' 'ii¹³naa' wa' pí³ tya' 'e jmóo³ do.

19 Coon²¹ jo¹ ngaa²¹²mo ifu^{2'u} jna: “Ja²mo júu³ tyi'n_u, pe síwuun²¹ 'e cwáa¹ do 'e lí² 'láa¹na coon¹³ 'e 'mó² olivo tyú² do.”

20 Joon, “tyú^{2-u}”, fuu²¹²uu, pe 'e cwáa¹ olivo nasíwuun²¹ do, nasíwuun²¹ tsu 'wii¹³ jo jai² mo galí²i joon 'n_u ni'láa^{1u}'u coon¹³ 'e 'mó² do jiin¹³ tsu 'wii¹³ jai² lí²u. Tsu 'wii¹³ joon, jo jmoo^{2'o} jloo³, jiin¹³ ngi^{1'i} coon²¹ tún².

21 Tsu wana jo gajmaa^{1a} Dios feei¹-tsi tya' 'in tsá² 'in líi¹ la lí¹ cwáa¹ síwuun²¹ tya' 'e 'mó² tyú² do coon^{21xu} jo 'e ijmáa^{1a} feei¹-tsi tyi'i wa'a jo jai² lí²u.

22 Cón^{2'on} cwáain¹ xiiala feei¹-tsi Dios pe cón^{2'on} cwáain¹ jon xiiala coon²¹ tsáa¹ jmoo^{1'o} Dios. Nigajmaa^{1a} coon²¹ tsáa¹ coon¹³ 'in nigatyuun¹³in do, pe fee¹mo-tsi tyi'i. Pe 'ná¹ 'ii¹³gi'i 'e feei¹-tsi tyi'i tsu wana jo la joon, tsu iwiin²¹ 'n_u jon.

23 Pe joon wana jai² lín²in 'in tsá² Israel do tún¹ ilí² 'láa¹ Dios 'ii tún¹ jee²¹² 'mó² tyú² do. Tsu tí²mo Dios 'láa¹i 'e lí¹ nisíwuun²¹un.

24 Tsu wana 'n_u, 'in líi¹ cwáa¹ 'mó² olivo

gacwáin¹ jee²¹² nuu²¹, ga'láa²u coon¹³ 'e 'mó² olivo
'e tyú² la jo tíi² jmá¹ tsá², ¿ti jon' jogi tyán² to² wa'a
'e 'laa¹i tún¹ cwáa¹ tya' 'e 'mó² olivo tyú² do tún¹,
joon la no líi¹ 'in tsá² Israel do?

Itiin¹³ tsá² Israel li gatséi¹

²⁵ Tsaru¹u', 'e jo lín²naa' tsá² ñii²¹²-tsi yaanaa',
'iin²¹²na 'e liñí² 'naa' 'e júu³ 'uui²¹ lo: nigalibáin¹
'in tsá² Israel jii¹³ ca gati² la tí² 'in tsá² jo seein²¹
Israel.

²⁶ Joon mo lí² la joon jileei²¹ tsá² Israel itiin¹³in
jii¹³ la nigajin² jí² tya' Dios:

'In jmoo¹o láai² tsá² ijó¹ fu Sión,

joon ja'woo¹³o jilaa²¹ 'e gó² jee²¹² tsá² Israel.

²⁷ Joon, 'elo ilisá² júu³ tyiia²¹² isí¹³na coon¹³on,
“Ici³ñ jilaa²¹ tsaa² tya'a.”

²⁸ Joon cwáain¹ tya' 'e júu³ tya' xiiala itiin¹³ tsá²
'in tsá² Israel do galíi¹ lawa tsá² 'in 'ei¹ Dios 'e
ilisá² goon¹ fo² feei¹ tyii'. Pe 'iin²¹² mogi Dios 'ii tsu
tyii¹³in 'lii²¹² tsacøøi¹³ tya'a.

²⁹ Tsu jilaa²¹ 'e cwó² Dios jo tyii²¹ tún¹. Joon jo
jaa²¹-tsi wana nagatø¹ø tsá².

³⁰ Jo gajmaa²aa' núu¹³un' tya' Dios la mo jée¹,
pe niga'i¹³naa' 'e feei¹-tsi Dios tyii' tsu 'wii¹³ jo
gajmaa¹a nuu¹³un 'in tsá² Israel do.

³¹ Joon galí² 'e jo nuu¹³un tsá² Israel 'e coon¹³
la joon lí² jmá¹ Dios feei¹-tsi tya'a jii¹³ la nigaj-
maa¹a tyii'.

³² Tsu Dios gajmaa¹a 'e jo jmáa¹a nuu¹³un jileei²¹
'e coon¹³ la joon lí² jmáa¹a feei¹-tsi tya' jileei²¹.

33 Lii¹ feei¹-tsi Dios tya' tsá², joon lili¹ jmi¹-tsi joon 'áa¹mo 'øøi²¹-tsi. Jiin¹³ jaain²¹ jo lí² 'øøi²¹-tsi jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi Dios jon'gi lí² 'øøi²¹-tsi tsá² 'e jmoo¹o Dios cwáain¹ tya' tsá².

34 “¿'iin 'in 'øøi²¹-tsi 'e 'i¹-tsi Ña'ñu¹u'? si ¿iin ga'e² 'e 'ii'ee?

35 ¿'iin nigacwo² Ña'ñu¹u' 'e jmáa¹a 'e røø²¹i Ña'ñu¹u' 'ii?

36 Tsu jilaa²¹ 'e sá² nigacwoo¹o Dios joon 'ii gaj-maa¹a jilaa²¹ 'e sá², joon jilaa²¹ 'e sá² 'e tya'o.”
jCwoungoo²¹o tsá² Dios coon²¹ tøø²mo! Amén.

12

'Ná¹ cwoi² tsá² yaai Dios

1 Tsu 'wii¹³ joon tsaru¹u', mí³ii tyani²ii' coon¹³ 'e feei¹-tsi tya' Dios, 'e cwóo¹³naa' yaanaa' lawa coon²¹ fa¹ 'e jiin¹ tya' Dios. 'E coon¹³ la joon lí¹naa' jiin¹³ tsá² tya' Dios tsu 'elo 'e tí²-tsi Dios. Tsu 'elo 'e tí²na' jmoo²¹o' lawa tsá² 'in 'øøi²¹-tsi.

2 Joon jo seen²¹naa' jmaa²aa' jiin¹³ la tyu² to² 'e juncwii²¹ lo. Unsi²naa' 'e 'i¹-'oo' 'e coon¹³ la joon lí² unsi²naa' 'e jmoo²oo'. 'E coon¹³ la joon lí² liñí²ii' 'e 'iin²¹²in Dios 'e tyú²-u, joongi 'e 'yaai-tsi joongi 'e sitsiin¹.

3 Tsu fuu²¹²uu 'naa' jileei²¹ 'naa' coon¹³ 'e feei¹-tsi Dios gajmaa¹a tyiia: xuun 'i¹-'oo' yaanaa' lí¹gi la gatí²naa'. Tyú²gi wa'a 'i¹-'oo' coon²¹ tún², jiin¹³ la 'e nigacwo¹ Dios 'naa' 'e jai² lí²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

4 Tsu lawa cuerpo tya' tsá² 'e lí² 'láai² 'ii'¹³ joon la coon²¹ 'ii'¹³ jmaa²¹i to² pe jo jmoo¹o la jmoo¹o 'ii'¹³ catyia².

5 La joon lí¹i jna'. 'Láai² 'ii'¹³ to² 'e jmaai²¹ jna' la jaain²¹ la jaan²¹na'. Joon sicaan²¹na' lawa coon²¹ cuerpo tya' Cristo. Joon xufiin¹³ fúu¹o' 'e sicaan²¹na' tí² ca'ii'¹³ tí² ca'ii'¹³ 'e lí¹na' coon²¹ cuerpo.

6 Joon Dios nigacwo¹o jna' 'láai² 'ii'¹³ to² ilí² jmoo²¹o' la jaain²¹ la jaan²¹na'. Nigacwo¹ Dios tsá² to² lí² jmáa¹a la jaain²¹ la jaain²¹ jiiin¹³ la 'iin²¹²in. Joon jile¹e' 'ná¹ jmoo²¹o' 'e to² do gacwo¹ Dios jna' coon²¹ tún². Wana gacwo¹ Dios tsá² to² 'e jma²a tsá² júu³ tyú² tya'a, 'ná¹ cwo¹ 'in tsá² do júu³ coon¹³ jilaa²¹ 'e jai² lí²i.

7 Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a unjí²in tsá² xeei²¹, 'ná¹ unjí²in 'in tsá² do 'e tyú². Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a 'e²e tsá² xeei²¹, 'ná¹ cwo¹-tsi 'ido 'e²e tsá².

8 Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a tyá¹-tsi tsá² xeei²¹, 'ná¹ cwo¹-tsi jmáa¹a. Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² 'e cwo²o cuu² tsá² xeei²¹, 'ná¹ cwó² 'e cuu² do 'e coon²¹ 'e 'i¹-tsi. 'In tyu² to² 'ná¹ tyu² to² coon²¹ tún², joon 'in uncoon¹³on 'in seein²¹ fa'í³ 'ná¹ jmáa¹a 'e jløø¹³mo.

'E 'ná¹ jmáa¹a 'in jai² lí²i Cristo

9 Cwoli'iin²¹²naa' 'a la jai² la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Cwoli'ee¹moo' 'e gó² joon jmaa²aa' 'e tyú².

10 'Ná¹ li'iin²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiiin¹³ la 'iin²¹²in tsá² la 'oo²¹ ruu²¹i. 'Ná¹ tsáai¹-'oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' lí¹gi lagi yaanaa'.

11 Jo cwolín²naa' tsá² 'in fui². Cwoo²oo' pí³ yaanaa' wa'a jmaa²aa' to² tya' Ña'ñu¹u' ce caain²-oo'.

12 Jmaa²aa' jløø¹³naa' coon¹³ 'e sijaan²¹aan'. Taa²¹ jmaa²aa' mo moo²oo' wúu¹. Joon jo cwo'ín²-oo' wa'a foo²¹oo' júu³ tyú².

13 Uncoon¹³on' 'in tsá² jai² líi² Cristo 'in seen²¹ fa'í³ joon 'ii¹³moo' 'e tyú²-u 'in jafeei¹³ 'naa'.

14 Mí²ii' wa'a uncwaai³ Dios 'in jmaai²¹ 'naa'. Mí²ii' wa'a uncwaai³ Dios 'ii, jo mí²ii' wa'a jmeei²¹ Dios 'ii.

15 Jmaa²aa' jløø¹³naa' coon¹³ 'in tsá² 'in jløøi¹³ joon cii²ii' coon¹³ 'in tsá² 'in ci²i.

16 Cwoseen²¹naa' coon²¹ 'e líi²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Jo jmaa²aa' jloo³ 'naa' pe ngí²ii' coon¹³ 'in tsá² 'wéi¹ do. Jo cwolín²naa' tsá² 'in líi¹ 'in ñii²¹²-tsi 'áai¹.

17 Jo cóon¹³oon' tyii' 'e gó² jmoo¹o tsá² tyii' tya' jiiin¹³ jaain²¹. Cwoo¹³-oo' wa'a jmaa²aa' jmaai¹³ 'e tyú² tyani jileei²¹ tsá².

18 Jmaa²aa' xiia²¹ jiiin¹³ lí² 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³ jileei²¹ tsá².

19 Tsaru¹u', 'in 'iin²¹²na, jo coon¹³naa' tyii' yaanaa' pe cwoo²oo' 'a 'e² Dios wúu¹ 'ña'o 'ido. Tsu ni jí² tya' Dios jin²in: “Jna-a tíi²na 'e²e wúu¹, jna-a ici³ii tya' 'ino, jin² Ña'ñu¹u'.”

20 Joon gajin²in: “Wana un'aai² 'in 'ei¹ 'nu, cwoo¹³xu 'e dø¹o. Joon wana unjmú¹i, cwoo¹³xu 'e 'uun²¹un. Tsu wana jmoo²o la joon icwo²o fa'ii²¹ tya' 'in 'ei¹ 'nu 'e lí¹ lawa'a xu²u mi³ jí² yu' tyii¹i.”

21 Jo cwo¹o wa'a lii²¹ 'e gó² 'nũ; jmaa²'a 'e lii¹'i 'e gó² do coon¹³ 'e tyú².

13

1 Jileei²¹ tsá² 'ná¹ jmáa¹a nũ¹³un jiin¹³ la to² tyu² tsaa'to². Tsu Dios cwo¹o jilaa²¹ to² 'e sá² joon Dios siin²¹in jileei²¹ tsaa'to².

2 Joon jileei²¹ 'in jo jmoo¹o nũ¹³un to² tyu² tsaa'to² lawa jo jmoo¹o nũ¹³un to² tyu² Dios tsu Dios gacwo¹o 'in tsaa'to² do 'e to² 'oo¹o. Joon 'in jo jmoo¹o nũ¹³ 'ii in'láa¹a joon inii²¹² wúu¹.

3 Tsu 'in tsaa'to² do jo jmaai¹ to² wa'a toon²¹on fo²-tsi tya' 'in jmoo¹o 'e tyú² pe tya' 'in jmoo¹o 'e gó². ¿Ti 'iin²¹²u'u seen²¹u'un 'e jo fo² 'ii¹ tyi'i tyani tsaa'to²? Wa'a 'iin²¹²u'un la joon, jmaa²'a 'e tyú² joon 'in tsaa'to² do ilitsáai¹-tsi 'nũ.

4 Tsu 'in tsaa'to² do jmoo¹o to² tya' Dios 'e seen²¹un tyú². Pe wana jmoo²o 'e gó² 'ná² lín²u 'e 'goo²¹o. Tsu 'ii³mo to² 'e 'oo¹o tsaa'to² 'ii²¹ 'e 'e²e tsá² wúu¹. Joon Dios gacwo¹o 'ido to² 'e 'oo¹o wa'a lí² 'e²e wúu¹ coon²¹ tsáa¹ tya' 'in jmoo¹o 'e gó².

5 Tsu 'wii¹³ joon 'áa¹mo tyiin² wa'a jmaa²'a nũ¹³u to² tyu² tsaa'to². 'E coon¹³ la joon jon' wa' 'e tyu²mo'o 'e wúu¹ do pe jmoo²o la ñi²i tíi²mo'o jmoo²o.

6 Joon tsu 'wii¹³ joon ci²ii' 'laa¹³ tya' tsaa'to² tsu 'in tsaa'to² do jmoo¹o to² tya' Dios joon la joon jmoo¹o.

7 Ci²ii' 'e jilaa²¹ 'e røø²¹naa'. Wana røø²¹naa' cuu² 'e 'ii³in tsá², ci²ii'. Joon wana røø²¹naa' cuu² tya' 'laa¹³ 'e 'ñi¹i tsá², ci²ii' jon. Jmaa²aa' nũ¹³u' tya'

'in 'ná¹ jmaa²aa' ná¹³uu' joon un'goo²¹oo' 'in 'ná¹ un'goo²¹oo'.

8 Jo cworøø²¹naa' tya' jiin¹³ jaain²¹. Cworøø²¹naa' jiin¹³ 'e 'ná¹ li'iin²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Tsu 'in 'iin²¹²in 'in catyaa² nigajmaa¹o jilaa²¹ jiin¹³ la to² tyu² ley do.

9 Tsu 'e ley do jin²in: “Jo foo¹³o tsamí² tya' tsá² xeei²¹, jo jngaa¹³un tsá², jo jmaa²a 'uun²¹, jo fu²u júu³ tajuu²¹ jiin¹³ jaain²¹, jo jmaa²a 'iin²¹²un 'e sá² tya' tsá² xeei²¹.” Pe 'e ley lo, joon coon¹³ jilaa²¹ ley catyaa² 'e sítisiin¹ coon¹³ 'e júu³ lo: “Cwoli'iin²¹²mo'o tsagoo²o jiin¹³ la 'iin²¹²u'un 'wo'o.”

10 'In 'iin²¹²in tsagoo¹o jo 'ee 'e gó² jmóo¹o tya' 'ido. Joon coon¹³ la joon 'in 'iin²¹²in tsagoo¹o iuntsiin¹ 'e ley do.

11 Joon, tsu 'wii¹³ ñí²oo' xiiala ngó¹ tiempo, 'ná¹ jnaa¹-oo' 'e cwuu²¹moo' tsu tyan'gi najó² 'e tiin¹³na' lagi la mo 'wiin²¹² mo gajai² galí²na'.

12 Ningó¹ xuu²¹² niui²¹gi joon najatyéen¹mo 'e jná² jmí²¹² tsu 'wii¹³ joon 'ná¹ tuu²¹²u' 'e jmoo²¹o' la jmoo¹o tsá² li nuu²¹; joon 'ná¹ tyí¹³i' ñí³ la tyan¹an 'láa² 'in ngi¹ li jná² joo²¹.

13 Cwongí²i' la tíi² ngi¹ 'in ngi¹ mo jmí¹. Jo ngí²i' to² 'in¹ jon'gi tyá²a' jmí²¹² li to²o tsá² mii¹³. Jo ngí²i' to² feei²¹ tsamí² jon'gi ngí²i' to² jmoo¹o 'e gó². Jo 'ná²a' mii¹³ jon'gi 'áa³a' tsiwúu¹.

14 'Ná¹ cwojmaa²aa' la gajmaa¹a Ña'ñu¹u' Jesu-cristo joon jo 'í¹-oo' wa' jmaa²aa' jiin¹³ la 'yaal¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa'.

14

Jo fó^{2oo} 'e gó² tya' tsaru^{1u}'

¹ Joon wana seein²¹ tsá² 'in x_u jai² líi² 'ii¹³naa' 'ido jee²¹² 'naa' pe jo cwo^{2o} júu³ ruu²¹naa' tya' cwáain¹ 'e jo 'ee to² 'ín³.

² Ts_u 'inlíi¹³ líi²i 'e lí² dø¹² doñi'ee 'e sá² pe seein²¹gi 'inlíi¹³ 'in x_u jai² líi² 'in gø^{12o} jiin¹³ jon¹².

³ Joon 'in tsá² do 'in lí² dø¹² doñi'ee 'e sá² jo tíi² faa^{21a} 'e gó² tya' 'in tsá² 'in jo gøø¹²¹ jilaa²¹ 'ii¹³. La joon jon 'in tsá² do 'in jo gøø¹²¹ jilaa²¹ níi³ 'e sá² jo tíi² faa^{21a} 'e gó² tya' 'in tsá² do 'in gøø¹²¹ doñi'ee 'e sá², ts_u na'ii²¹mo Dios 'ii²¹.

⁴ ¿Xiiala cwó¹¹ faa²¹ tsá² 'e gó² tya' jaain²¹ 'in jmoo^{1o} to² tya' tsá² xeei^{21?} Ts_u cwáain¹ tya' fii^{212o} 'ido lí² 'ii²¹ wa jmoo^{1o} 'e tyá² si 'e gó² 'ee. Joon tyá^{2-u} icwo¹ⁱ¹ ts_u Ña'ñu^{1u} 'e lí² jmáa^{1a} taa²¹ 'ido.

⁵ La joon jon seen²¹mo jon tsá² 'in 'i¹-tsi 'e tyiin²gi coon²¹ jmíi²¹² lagi 'e jmíi²¹² catyia², joon seen²¹mo 'in 'i¹-tsi 'e coon²¹ røø²¹ jilaa²¹ jmíi²¹². Joon jileei²¹ 'ná¹ litsáai¹-tsi 'ña'a.

⁶ 'In un'øøi¹ coon²¹ jmíi²¹², un'øøi¹ 'e jmíi²¹² do 'e un'goo^{1o} Ña'ñu^{1u}. La joon jon jmoo^{1o} 'in jo un'øøi¹ jiin¹³ coon²¹ jmíi²¹². Jo un'øøi¹ jmíi²¹² ts_u coon¹³ la joon líi²i 'e un'goo^{1o} Dios. La joon jmoo^{1o} 'in gøø¹²¹ jilaa²¹ 'ii¹³, gøø^{121o} 'e un'goo^{1o} Dios ts_u gacwo^{1o} 'maai¹³ Dios. Joon 'in jo gøø¹²¹ jilaa²¹ 'ii¹³, jo gøø^{121ø} 'e un'goo^{1o} Dios joon gacwo^{1o} 'maai¹³ Dios.

⁷ Ts_u jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² jna' 'e seen²¹na' jiin¹³ tyi'yiia' jon'gi júun^{2na} tyi'yiia'.

8 Tsu wa' seen²¹na', seen²¹mo' tya' Ña'ñu¹u' joon wana nijúun²na' júun²mo' tya' Na'ñu¹u' jon. Joon wa seen²¹na' si júun²na' 'ee líi¹na' tsá² tya' Ña'ñu¹u'.

9 Tsu Cristo gajúun²in joon gajiin¹o tún¹ joon coon¹³ la joon galíi¹i Ña'ñu¹u' tya' 'in nigajúin¹ coon¹³ 'in jiin¹.

10 Pe 'nu-u, ¿'ee líi' jmo²'o 'ii'²¹ tya' ruu²¹'u? ¿'Ee líi' jmo²'o 'e jo tsái¹-o'o 'ii'? Tsu jilee²¹na' 'ná¹ tsaa²¹a' tyani Cristo ilisá² 'ii'²¹ tyi'.

11 Tsu ni jí² tya' Dios jin²in:
'Ee la ja²mo seen²¹na, jin² Ña'ñu¹u'. Joon coon¹³ 'e joon 'e jai² ijuui²¹ jilee²¹ tsá² 'wojni¹i tyani³ii.

Joon jilee²¹ icwo² 'maai¹³ Dios 'e tyú¹mo 'ii.

12 Joon jilee²¹na' 'ná¹ jnii²¹²i' cwáain¹ tyi' tyani Dios la jaain²¹ la jaan²¹na'.

Jo jmaa^{2aa} wa'a tyuui² tsaruu²¹naa' wa' tee²¹i coon¹³ tsaa²

13 Tsu 'wii¹³ joon jo faa¹³a' 'e gó² tya' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá². Lí' cii¹³i jmaa^{2aa} faa¹³aa' 'laa²¹, cwo²-oo' jo jmaa^{2aa} jiin¹³xu wa'a tyuui² tsaruu²¹naa' wa'a xuu²¹i coon¹³ tsaa².

14 Ní²oo joon tsáa¹mo-tsii coon¹³ Ña'ñu¹u' Jesús 'e jo 'e sá² jiin¹³ coon²¹ 'e gøø²¹ tsá² wa'a jmo¹o 'leei²¹ tsá², pe wana 'i¹-tsi tsá² 'e 'lee²¹i 'ña'a, joon 'lee²¹mo joon.

15 Joon wana coon¹³ 'e tyé²e' jmo²¹o' 'e 'leei²¹ tsaru¹u' jo ngí²i' la 'iin²¹²na' 'ii. Tsu 'wii¹³ joon jo jmo²¹o' coon¹³ 'e tyé²e' wa' 'leei²¹ 'in tsaru¹u' do tsu gajúin¹ Cristo 'wii¹³ tya'a. Tsu wana 'leei²¹

'in tsaru^{1u} la joon, niga'leei²¹mo jiin¹³ tsu¹ 'wii¹³ nigatyé^{2e} 'e' jiin¹³ 'e' iin²¹²mo'.

16 Tsu¹ 'wii¹³ joon jo cwoo^{21o} 'e' coon¹³ 'e' jmoo^{21o} 'e' faa^{21a} tsá² 'e' gó² tya' 'e' sá² 'e' tyú² tyi'.

17 Tsu¹ 'e' tyu² Dios to² tsá² jo lí¹ jiin¹³ coon¹³ 'e' gøø²¹ tsá² si' 'e' 'uun²¹ tsá² 'ee. 'E tyu² Dios to² tsá² lí¹ lawa coon²¹ juncwii²¹ tya' tsá² coon²¹ tsáa¹, 'e' lí¹ 'e' seein²¹ tsá² tyú² tyani Dios, joon 'e' seein²¹ tsá² jløø¹³mo coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios.

18 Joon 'in jmoo^{1o} la joon to² tyu² Cristo, 'e' 'yaai¹-tsi Dios tya'a joon ifaa²¹ tsagoo^{1o} 'ee tyú² tya'a.

19 Joon la joon cwocwoo¹³-tsi' 'e' jmoo^{21o} 'e' jiin¹³ 'e' saan^{212a} tyú²-u la 'oo²¹ jna', joon iuncóon¹³on' la jaain²¹ la jaan^{21na} 'e' tsáai^{1gi}-tsi' 'e' jai² lí²na'.

20 Tyú^{2gi} wa jo jmoo^{21o} 'e' jo 'ee to² 'íi³ 'e' gajmaa^{1a} Dios coon¹³ 'e' tyé^{2e}. Tsu¹ né^{2o} 'e' la ja^{2mo} 'e' tyú² jilaa²¹ 'e' gøø²¹ tsá², jo jmoo^{1o} 'leei²¹ tsá² pe 'e' gó² jmoo^{21o} wana tyé^{2e} 'e' jmá¹ 'e' xuui²¹ tsaa² tsaru^{1u}.

21 'E tyú^{2gi} wa jo tyú^{3u} ngú¹, si' 'né^{2e} 'e' vino 'ee, si' jmoo^{21o}, 'ee doñi'ee ijmá¹ tyuui¹³ tsaru^{1u} si' jmoo^{21o} xuui²¹ tsaa² 'ee, si' jmoo^{21o} 'e' xugi tsáai¹-tsi 'ido Dios 'ee.

22 Tsu¹ 'e' jai² 'e' tsáai¹-tsi' la jaain²¹ la jaan^{21na} 'ná¹-a 'e' tsáai¹-tsi' tyani Dios. Joon jløø¹³mo 'in tsá² jo cwo^{2o} 'ña'a tsaa² coon¹³ jilaa²¹ 'e' jmoo^{1o}!

23 Pe wana 'in gøø² cu²-tsi 'noo^{1o} tsaa² coon¹³ 'e' gøø^{21ø} do tsu¹ jo mo gøø^{21ø} wa 'e' tsáai¹-tsi, joon jilaa²¹ 'e' jmoo^{1o} tsá² 'e' jo tsáai¹-tsi, 'noo^{1o} tsaa².

15

Jmaa²a 'e 'yaai¹-tsi tsaruu²¹u jon' 'e 'yaai¹-o'o 'wo'o

¹ Joon jileei²¹ jna' 'in tsáai¹-tsi líi¹gi 'ná¹ uncóon¹³on' coon²¹ tún² 'in tsá² catyaa² 'in xugi jai² líi²i, joon jo jmoo²¹o' jiin¹³ 'e 'yaai¹-tsi' yiaa'.

² La jaan²¹na' 'ná² jmoo²¹o' jiin¹³ la 'yaai¹-tsi ruu²¹i 'e sá² 'e tyú² tya'a joon ilitsáai¹gi-tsi 'e jai² líi²na'.

³ Tsu Cristo jo gajmaa¹a 'e 'yaai¹-tsi 'ña'a, tsu ni jí² tya' Dios jin² xiiala nigalí¹: "Jna-a ga'ii¹³na 'e júu³ 'laa²¹ 'e gacwoi² tsá² 'naa'."

⁴ Tsu jilaa²¹ 'e gataan¹an tsá² ni jí² tya' Dios la mo jéei¹, gataan¹an i'e²e jna' 'e coon¹³ la joon 'e sá² 'e sijaan²¹²an' tsu 'wii¹³ 'e júu³ taa¹³ 'e jí² do ijmá¹a taa²¹ jna' joon icwo²o jna' fo'feei¹ tyi'.

⁵ Cwocwo²o Dios 'naa' 'e seen²¹naa' jløø¹³naa' coon¹³ 'in catyaa² do. Joon Dios do lí² cwo²o 'naa' 'e jmaa²aa' taa²¹ joon lí² cwo²o 'naa' fo'feei¹ tyii'. Cwouncoon¹³ Dios 'naa' 'e canii²mo 'i¹-oo' coon¹³ 'in catyaa² do la gajmaa¹a Cristo Jesús,

⁶ 'e coon¹³ la joon jilee²¹naa' lí² ungoo²¹oo' coon²¹ caain²¹ Dios, 'in Jmii²¹ Ña'ña¹u' Jesucristo.

'E júu³ tyú² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel

⁷ Tsu 'wii¹³ joon 'ii¹³naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiin¹³ la ga'ii²¹ Cristo jna' 'e coon¹³ la joon un'goo¹o tsá² Dios.

⁸ Tsu fuu²¹²uu 'naa' 'e Dios gasiin¹in Cristo gaun-coon¹³on tsá² Israel 'e coon¹³ la joon gauntsiin¹ júu³ ga'ii¹i tya' 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi'. Joon coon¹³ la joon gajmaa¹a Dios júu³ 'e jo cuu²¹i júu³ tya'a.

9 Gajó² jon Cristo 'e lí² un'goo²¹ o tsá² 'in jo seein²¹ Israel Dios tsu 'wii'¹³ 'e feei'¹-tsi tya' 'ido. La gajin² ni jí² tya' Dios:

Tsu 'wii'¹³ joon iun'góo^{3oo} 'nu jee²¹² tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

Joon i'óø^{3oo} coon²¹ icwó^{3oo} máa^{13u}'un.

10 Joon lí' lí² xiia'²¹ jin² ni jí² do:

Cwojløø¹³naa' tsá² jo seein²¹ Israel, coon¹³ 'in tsá² tya' Dios.

11 Joon lí' lí² xiia'²¹ gi jin²:

Cwoo¹³ 'naa' 'maai'¹³ Ña'ñu^{1u} 'jilee'²¹naa' tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Joon faa'¹³aa' xiiala feei'¹ 'ii jileei'²¹ tsá².

12 Joon Isaías gataan¹an jí² do jin²in:

Lawa coon²¹ jmóo³ 'mó² 'e 'yeei'²¹ sun¹³ tya' la joon inii¹³ jaain²¹ tsá² jee²¹² jmóo³ Isaí.

Joon ityu^{2u} to² jileei'²¹ tsá² jo seein²¹ Israel.

Joon 'in tsá² do 'in jo seein²¹ Israel 'e jo cu'²-tsi coon¹³ 'ii.

13 Joon nano mí³ⁱⁱ tyani Dios, 'in cwo'² jna' 'e sijaan²¹²an', mí³ⁱⁱ wa'a cwo'² Dios 'naa' 'e jløø¹³naa' 'áa¹ joon 'e iliseen²¹naa' tyú² coon¹³ 'ii 'wii'¹³ ja²mo lí²naa' 'ii. Joon mí³ⁱⁱ 'e coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios 'e lí² un'láa²naa' 'e i'øøi'²¹gi-'oo' 'e sijáan²¹²an' ca gasái¹.

14 Joon 'naa' tsaru^{1u}, tsáa¹mo-tsii 'e 'naa' seen²¹naa' 'e tyúmoo', joon 'øø'²¹mo-'oo' jilaa²¹ joon tí²moo' cwoo^{2oo} tsá² cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

15 Pe, tsaru¹u', tsu^u 'wii'¹³ 'e feei¹-tsi Dios tyiia 'e fuu²¹²uu 'naa' coon¹³ 'e ji² lo coon¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹, 'e coon¹³ la joon jo 'iin²-'oo'.

16 Gajmaa¹a Dios feei¹-tsi tyiia 'e jmaa³aa jiin¹³ la to² tyu² Jesucristo jee²¹² tsá² 'in jo seein²¹ Israel. Joon 'e to² jmóo³oo do 'e cwó³oo 'e júu³ tya' Dios tya' 'e tiin¹³ tsá². Joon yu^u to² cwó³oo 'e júu³ lo 'e lí² líin²in 'in tsá² jo seein²¹ Israel do lawa coon²¹ fa¹ 'in nigatyii¹³in Espíritu Tyú² 'e ti¹-tsi Dios.

17 Joon tsu^u 'wii'¹³ líi¹na tsá² tya' Cristo Jesús 'áa¹mo jløø¹³na coon¹³ 'e to² gajmaa³aa tya' Dios.

18 Joon fuu²¹²uu 'naa' jiin¹³ la gajmaa¹a Cristo 'wii'¹³ jna wa'a ilí² jma¹ nuu¹³ tsá² jo seein²¹ Israel. Joon jilaa²¹ 'elo galí² júu³ fo²oo coon¹³ 'e gajmaa³aa.

19 Galí² la joon jon coon¹³ 'ii'²¹ tya' lí² joongi tya' milagros joongi coon¹³ 'ii'²¹ tya' Espíritu Tyú². Joon coon¹³ la joon nigacwó³oo júu³ ce jilaa²¹ tya' xiiala itiin¹³ tsá² 'wii'¹³ cwáain¹ tya' Cristo. Nigacwó³oo 'e júu³ lo ca Jerusalén joongi la caain²¹ fuu²¹ ca tyá¹ fu cwoo¹³ lí² sii²¹ Ilírico.

20 Joon nigacwo¹³-tsii 'e cwó³oo 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² lí² jo mo ganúu²un tsá² jiin¹³ cafu xiiala gajmaa¹a Cristo tya' tsá², 'e coon¹³ la joon jo jmóo³oo to² lí² nga'naa¹ tsá² xeei²¹ jmoo¹o to² la lo.

21 Pe la jin² ni jí² tya' Dios:

'In jo mo ganúu²un jiin¹³ coon²¹ naa¹³ cwáain¹ tya' Cristo inúu¹un júu³ tya' 'ido.

Joon in'øøi²¹-tsi 'in tsá² do 'in jo mo ganúu²un cwáain¹ tya'a.

Tin²¹² Poo² tsáa¹a fu Roma

22 Tsu 'wii¹³ joon jo gali¹hi yafoo¹³na 'naa' xufiin¹³ 'láai² naa¹³ gali'in²¹²na góo³oo.

23 Pe nano niga'yee²¹mo to² tyiia fu li taan²¹²na lo. Joon tsu 'wii¹³ nigali'in²¹²na ca la mo jéei¹ 'áai¹ yafoo¹³na 'naa',

24 i¹-tsii yafoo¹³na 'naa' mi ngíi³na ní³ii fu li sii²¹ España. Joon líi²na wa'a ilí² uncoon¹³naa' jna 'e fu¹ 'yuu²na do mi yuui¹³ 'e li'yaai¹-tsii 'e jóo²na 'naa'.

25 Pe nano ningóo³oo 'yuu²na fu¹ ní³ii Jerusalén 'e nicóon³xuu 'e cwo³oo 'in ru¹u' 'in néei¹ do.

26 Tsu 'in tsaru¹u' néei¹ li sii²¹ Macedonia coon¹³ 'in néei¹ li sii²¹ Acaya niga'i¹-tsi wa'a 'e uncaain²¹xu cuu² 'e sín¹in tya' 'in tsaru¹u' tañii² néei¹ Jerusalén.

27 Joon 'yaa¹mo-tsi 'e gajmaa¹a la lo tsu lawa 'e róo²mo 'ido. Tsu 'in tsá² jai² líi²i néei¹ Jerusalén do nigajmaa¹a coon²¹ 'e tyú² tya'a 'e jai² líi²i coon¹³ 'in tsá² do 'in jo seein²¹ Israel do. Joon 'in tsá² jo seein²¹ Israel do cwáain¹ tya'o 'ná¹ jmáa¹a coon²¹ 'e tyú² tya'a coon¹³ 'in tsá² Israel do.

28 Joon mo ga'yeei²¹ 'e cwáain¹ lo, joon ni-joon¹³oo 'e cuu² do, ijúu³uu fu España do, joon yafoo¹³na 'naa' mi ngíi¹³na.

29 Joon tsáa¹mo-tsii igaa¹³na fu li née¹naa' i'ii¹³na' coon²¹ caan²¹mo 'e cwaai³ tya' júu³ tya' Cristo do.

30 Tsaru¹u', mí³hi tyani²ii' coon¹³ 'e tsáa¹mo-tsi' Ña'ñu¹u' Jesucristo joongi coon¹³ 'e 'ii²¹ 'e cwo²o Espíritu Tyú² do jna' 'e 'iin²¹²mo' 'ii, coon¹³ joon mí³hi tyani²ii' 'e cwoo²oo' pí³ yaanaa' caan²¹mo coon¹³ jna 'e mí²hi' tyani Dios 'wii²¹² tyiajna.

31 Mi²h' tyani Dios wa'a iláa²mo jna ja'cwoo²¹ 'in jo jai² líi² néei¹ Judea joon wa'a i'ii²¹mo røø²¹ 'in tsaru¹u' néei¹ Jerusalén 'e cuu² tyáan³aan do.

32 Mi²h' jon, wa' 'iin²¹²in Dios, icwéi¹na yajóø²na 'naa' jløø¹³moo joon i'ii²¹xu 'woo²¹oo jee²¹² 'naa'.

33 Mi³h' tyani Dios, 'in cwó² 'e seein²¹ tsá² tyú² coon¹³, 'e iuncoon¹³ 'naa'. Amén.

16

Sii¹i Poo²'aai²¹² tsá²

1 Fuu²¹²uu 'naa' wa'a 'ii¹³naa' coon²¹ tún² 'in tsami² ru¹u' Febe. Gauncoon¹³ 'áai¹ 'ido 'in tsá² jai² líi²i Cristo 'in néei¹ fuu²¹ Cencrea.

2 'Ii¹³naa' 'ii coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' la tíi²i jmá¹ tsá² la 'oo²¹ ru¹u' 'in jai² líi² Cristo. Joon 'naa' uncoon¹³oon' Febe do coon¹³ jilaa²¹ 'e jmaai¹ to² tya'a tsu 'in lo nigauncoon¹³ tsá² fúui¹ 'áai¹ la joongi jon nigauncoon¹³o jna jon.

3 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' Priscila coon¹³ Aquila 'in nigajmaa¹a to² tya' Cristo Jesús coon¹³ jna.

4 'E tooin² 'mó¹ 'ii²¹ tya'a 'e galaai²¹ jna 'e fo² 'e 'ii¹ tyiia ijúun²na do. Joon jna cwóo³oo 'maai¹³ 'ido joon jon' jiin¹³ jna cwóo³oo 'maai¹³ pe jileei²¹ tsaru¹u' 'in jai² líi²i Cristo 'in jo seein²¹ Israel.

5 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' jileei²¹ tsaru¹u' 'in jai² líi² 'in licaain²¹ inuu tya' Priscila coon¹³ Aquila do. 'Aa²¹²mo'o fo²oo jon Epeneto, jaain²¹ tsá² 'in 'iin²¹²na 'áai¹ joon 'ii nifu jee²¹² 'in néei¹ líi sii²¹ Acaya do ja²mo galíi² Cristo.

6 'Aa²¹²mo'o fo²oo María 'in nigajmaa¹a to² 'áai¹ jee²¹² 'naa'.

7 'Aa²¹²moo' fo^{2oo} fuu^{2uu}' in tsagó^{3oo} Andrónico coon¹³ Junias. Caan²¹mo táa¹ⁱ 'ido coon¹³ jna tsi 'nũñ³ joon tyú^{2-ũ} cwii¹ⁱⁿ 'in tsá² tya' Cristo 'in líi¹ apóstoles 'ii. Joon jo^{1o} galíi² Cristo la jéi¹gi jna.

8 'Aa²¹²mo'o fo^{2oo} fuu^{2uu}' Amplias, 'in líi¹ tsaru^{1u}' 'in 'iin²¹²na coon¹³ 'e jai² líi²na' Ña'ñũ^{1ũ}'.

9 'Aa²¹²mo'o fo^{2oo} Urbano 'in nigajmaa^{1a} to² tya' Cristo Jesús coon¹³ jna'a, la joon jon Estaquis, 'in tsá² 'in 'iin²¹²na.

10 'Aa²¹²mo'o fo^{2oo} fuu^{2uu}' Apeles, 'in nigacwo^{íi} tyú² jilaa²¹ wúu¹ 'áai¹ ganii²¹ⁱ wii¹³ 'e jai² líi²ⁱ Cristo. La joon jon 'aa²¹²moo' fo^{2oo} 'in tsá² néei¹ inũũ tya' Aristóbulo.

11 'Aa²¹²mo'o fuu^{2uu}' 'in tsagó^{3oo} Herodión. La joon jon fuu^{2uu}' 'in tsá² néei¹ inũũ Narciso 'in jai² líi²ⁱ Ña'ñũ^{1ũ}'.

12 'Aa²¹²moo' fuu^{2uu}' jon Trifena coon¹³ Trifosa 'in jmoo^{1o} to² tya' Ña'ñũ^{1ũ}'. 'Aa²¹²mo'o fuu^{2uu}' jon 'in tsamí² ru^{1u}' 'in 'iin²¹²na', Pérsida, 'in nigajmaa^{1a} to² tya' Ña'ñũ^{1ũ}' 'áai¹.

13 'Aa²¹²mo'o fo^{2oo} fuu^{2uu}' Rufo, 'in tsá² jai² líi²ⁱ Cristo 'in 'yũ júu³ⁱ 'áai¹, coon¹³ sáa^{3o} 'in nicalíi¹ lawa sáa^{3aa} jon.

14 'Aa²¹²moo' fo^{2oo} fuu^{2uu}' jon Asíncrito, coon¹³ Flegonte, coon¹³ Hermas, coon¹³ Patrobas, coon¹³ Hermes, coon¹³ jileei²¹ tsaru^{1u}' 'in taain²¹² coon¹³ 'ii.

15 'Aa²¹²moo' fuu^{2uu}' jon Filólogo, coon¹³ Julia, coon¹³ Nereo coon¹³ tsamí² ruu²¹ⁱ, coon¹³ Olimpás coon¹³ jileei²¹ tsaru^{1u}' 'in jai² líi² 'in

taain²¹² coon¹³.

16 'Aa²¹²naa' la 'oo²¹ ru¹u' la jaain²¹ la jaan²¹naa' cuu²uu' caai²¹ ni² ruu²¹naa'. Jileei²¹ 'in jai² líi² Cristo 'in néei¹ lo sii¹in 'aa²¹²naa'.

17 Tsaru¹u', mí³ii tyani²ii' 'e cóon²oon' cwáain¹ 'in tsá² do 'in jmoo¹o poo²¹² jee²¹² 'naa' coon¹³ 'e 'ee¹e si jmoo¹o tyuuin²¹ tsá² 'ee joon 'noo¹o tsá² tsaa². Tsu jilaa²¹ 'elo li' cii¹³i lí¹ la niga'e² tsá² 'naa'. Jmaa²aa' coon²¹ coon¹³ 'in tsá² no,

18 tsu 'in tsá² no jo jmaa¹ 'ii²¹ to² tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo. 'In tsá² no jmaa¹a 'ii²¹ to² jiiin¹³ 'e ijmaa²¹i to² ña¹o joon júu³ tya'a 'áai¹ to² joongi 'áai¹ jloo³ joon coon¹³ júu³ joon cón² too² tsá² jo lí²i.

19 Joon jilee²¹mo ní² xiiala jmoo² 'naa' náu¹³uuin' joon tsu 'wii¹³ joon jløø¹³moo coon¹³ 'naa'. Joon 'iin²¹²na ilíin²naa' tsá² 'in 'yuui¹³ 'e jmá¹ 'e tyú² jon' wa'a 'in jmá¹ 'e gó².

20 Joon 'in Dios 'in jmoo¹o 'e seein²¹ tsá² tyú² tyaní¹i jmoonoo idyee¹³i 'in 'líi¹³ Satanás 'wii²¹² tíi¹³ii' in'øø¹³naa' 'ii. Cwauncwaai³ Ña'ñu¹u' Jesucristo 'naa'.

21 Sii¹mo jon 'aa²¹²naa' 'in tsá² sii²¹ Timoteo 'in jmoo¹o to² coon¹³ jna. Sii¹mo jon Lucio, coon¹³ Jasón coon¹³ Sosípater 'in lí¹i tsagóo³oo.

22 Joon jna-a, Tercio, 'in nigataan¹an ni jí² 'e júu³ lo síi³na jon 'aa²¹²naa' lawa tsá² 'in jai² líi²i Cristo jon.

23 'Aa²¹²moo' jon jin² Gayo, 'in fii²¹² 'nú¹ lí tyíin¹³na joon cwoo¹o 'ido jon 'núu¹u lí licaain²¹ 'in jai² líi²i Cristo. La joon jon sii¹in Erasto 'aa²¹²mo

'naa'. Erasto do líi¹i 'in naní² cuu² tya' fuu²¹ lo. Joon 'in tsaru¹u' Cuarto sii¹in 'aa²¹²moo'.

²⁴ Cwouncwaai¹³ Dios jileei²¹ 'naa'. Amén.

Júu³ li gatséi¹

²⁵ Joon nano cwoun'goo²¹o' Dios 'in lí² jmá¹ 'e pí³gi-'oo' coon¹³ 'e júu³ tyú² tyiia tya' xiiiala itiin¹³ tsá². Cwóo³ jna 'e júu³ lo joongi 'e² jna tsá² cwáain¹ tya' Jesucristo. Joon 'e júu³ tyú² do jmoo¹o júu³ 'e júu³ 'uuin²¹ gasáa¹a Dios ca la mo 'wiin²¹² juncwii²¹.

²⁶ Pe nano coon¹³ 'e to² tyu² 'in Dios 'in seein²¹ coon²¹ tøø²mo, nigajmaa¹a júu³ coon¹³ 'e jí² tya' Dios 'e gajmaa¹a 'in tsá² 'in nigacwó¹ júu³ tya' la mo jéei¹. Joon 'e júu³ 'uuin²¹ do gajmaa¹a Dios 'e cwii¹i jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'e coon¹³ la joon lí² jo¹o líin²in joon lí² jmáa¹a nuu¹³un.

²⁷ 'Ii²¹mo Dios 'e un'goo²¹o tsá² 'ii 'wii¹³ Jesucristo coon²¹ tøø²mo! Joon jün¹³ 'ii-o líi¹ Dios 'in ñii²¹²-tsi. Amén.

Juu³ ty² 'e gafaa^{'21} Dios tya' tsá²
New Testament in Chinantec, Quiotepec
(MX:chq:Chinantec, Quiotepec)

copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Quiotepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Quiotepec [chq], Mexico

Copyright Information

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Quiotepec

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

3808f8d2-c323-5477-a114-0f18fe74613e